

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ (ВІЙСЬКОВОЇ)
АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

**КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТИВНОГО
ВДОСКОНАЛЕННЯ**

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИК СТУДЕНТІВ
В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ
ТРЕНЕРІВ З ФІТНЕСУ**

Харків - 2024

Рецензенти:

Салук І. А. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання Тернопільського державного університету імені І. Палуя;

Бойченко А.В. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

X65 Наскрізна програма практик в системі підготовки тренерів з фітнесу / Укладачі: О.М. Школа, О.В. Фоменко, Д.В. Сичов; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, ФОП Бровін О.В., 2024. 99 с.

Практичний посібник призначений для керівників практик та студентів. Його розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів з фізичної культури і спорту за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, спеціалізація Фітнес, галузь знань 01 Освіта / Педагогіка.

У практичному посібнику викладені загальні положення проходження студентами передбачених навчальним планом практик, наскрізний план їх проведення, обов'язки та права студентів і керівників, методичні рекомендації для практикантів навчальної та тренерської практик за спеціальністю. Визначені вимоги щодо оформлення необхідної документації, форми і методи контролю набутих студентами практичних умінь та навичок, методика оцінювання якості виконання. Представлено перелік нормативної та науково-методичної літератури.

ЗМІСТ

Список умовних позначень	4
Передмова	5
Загальні положення	6
1. Мета, спрямування та зміст практик	7
2. Загальні обов'язки студентів і керівників практики	9
3. Організаційно-методичні вказівки	11
4. Матеріальне забезпечення практики	15
5. Навчальна практика	18
6. Тренерська практика	19

СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ГСВ	– Група спортивного вдосконалення
ДЗВО	– Державний заклад освіти
ДСШ	– Дитяча спортивна школа
ДЮСШ	– Дитяча юнацька спортивна школа
ЗОШ	– Загальноосвітня школа
ЗМС	– Заслужений майстер спорту
КМС	– Кандидат у майстри спорту
МОН	– Міністерство освіти і науки
МС	– Майстер спорту
МСМК	– Майстер спорту міжнародного класу
ОПП	– Освітньо-професійна програма
ТМФВ	– Теорія і методика фізичного виховання
СДЮСШОР	– Спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву
СК	– Спортивний комплекс
СМГ	– Спеціальна медична група
ФКіС	– Фізична культура і спорт
ФК	– Фізична культура
ФП	– Фізична підготовка
ШВСМ	– Школа вищої спортивної майстерності

ПЕРЕДМОВА

Навчальні та тренерська практики є однією з основних форм освітньо-професійної підготовки студентів, органічною складовою освітнього процесу в Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Вони забезпечують органічне поєднання теоретичної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту та набуття ними необхідного професійного досвіду практичної роботи за своєю спеціальністю. В кінцевому результаті, комплекс всіх передбачених програмою практик створює умови для формування компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків бакалавра фізичної культури і спорту.

Наскрізна програма практик – це основний навчально-методичний документ, що регламентує мету, зміст, міждисциплінарний зв'язок і послідовність їх проведення. В цьому документі визначено форму підведення практик, методику підведення підсумків, рекомендації щодо видів і форм контролю рівня знань, умінь і навичок, яких студенти мають набути під час проходження кожного виду практики.

Наскрізна програма практик включає програми всіх етапів практичної підготовки бакалаврів за спеціальністю, а саме: формування загальних компетентностей; формування професійних компетентностей.

Зміст наскрізної програми включає такі види практик: навчальних та тренерської практики. Кожному виду практики відведено в навчальному посібнику окремий розділ. В кінці кожного розділу міститься список рекомендованої нормативної та науково-методичної літератури.

Комплекс всіх практик студента спрямований на практичне пізнання закономірностей роботи бакалавра фізичної культури і спорту, формування цілісної картини майбутньої професійної діяльності. Проходження практик також сприяє інтеграції знань, сформованих під час теоретичного навчання. За час практики знання, отримані студентами, набувають практичного змісту та трансформуються у звичні професійні уміння та навички. Практична діяльність спонукає студентів в процесі практичної роботи шукати найкращі способи вдосконалення змісту, методів та форм функціонування фізичного виховання і спортивної діяльності, а саме виконання обов'язків інструктора фізкультурно-спортивної організації; тренера з фітнесу; викладача фізичного виховання ЗВО.

Перед початком студентської практики керівниками практики від кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення проводиться загальний інструктаж, на якому студенти знайомляться з метою, завданнями, порядком проходження практики, її змістом та критеріями оцінювання.

Загальне керівництво студентською практикою, контроль за її проходженням здійснює гарант освітньої програми спеціальності. Безпосереднє керівництво практикою покладається на науково-педагогічних працівників випускової кафедри, призначених спеціальним наказом ректора.

Керівництво практикою за місцем її проходження здійснюється керівником від бази практики та проходженням здійснює гарант освітньої програми.

Місцем проходження практик залежно від її спрямованості можуть слугувати заклади позашкільної освіти, фізкультурно-спортивні організації (спортивні клуби, фітнес-центри, спортивні школи, спортивні товариства, федерації з видів спорту), оздоровчі табори для школярів.

Місце проходження тренерської практики за спеціальністю визначається з урахуванням освітньо-професійної програми, теми курсової роботи за освітнім ступенем бакалавр та чинних угод КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради з закладами вищої освіти та закладами фізкультурно-спортивного спрямування. В окремих випадках вибір бази практики може залежати від вибору студента-практиканта, який самостійно у визначені терміни підпише проект угоди з установами, які відповідають вимогам освітньо-професійної програми.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Законі України "Про вищу освіту" пріоритетними завданнями національної реформи освіти є забезпечення умов для оволодіння студентами системою знань, які визначають його професійні компетентності. В Законі наголошується, що підготовка сучасного спеціаліста, це не просто набуття теоретичних знань у певній галузі, а що не менш важливо, підготовка молоді до подальшої практичної діяльності, молоді, яка є конкурентно спроможною на світовому ринку праці.

Це передбачає виховання у студентів під час навчання у вищому навчальному закладі практичних навичок самостійної роботи, здатності до пошуку нової інформації, формування високої відповідальності за результати своєї діяльності. Ці здібності у студентів формуються як під час аудиторних занять в виші, так і під час проходження практик. Практиками передбачено проведення науково-дослідницької роботи та збору первинного матеріалу досліджень сфері його компетентностей особливе місце займає науково-дослідна та практична робота, яка дозволяє випускнику закладу вищої освіти самостійно приймати правильні рішення, невпинно вдосконалювати особисту професійну майстерність. Для цього фахівець з фізичної культури та спорту повинен вільно володіти професійними знаннями в галузі Освіта / Педагогіка, вміти застосовувати ці знання в своїй повсякденній діяльності. Зазначені компетентності фахівця з фізичної культури і спорту неможливо сформувати без відповідного професійного стажування під час педагогічних та виробничих практик.

Магістр з фізичного виховання має бути здатним засвоювати і реалізовувати у своїй професійній роботі досягнення світової цивілізації, володіти сучасною методологією обґрунтування рішень і вибору ефективних стратегій з урахуванням загальнолюдських цінностей, особистісних, суспільних, державних та виробничих інтересів, а також вміти швидко адаптуватися до ринкових відносин та бути пристосованим до роботи в умовах, які швидко змінюються. Він має бути здатним виконувати типові практичні завдання, а отже має добре орієнтуватись як у теоретичних, так і прикладних проблемах фізичного виховання і спорту.

Студенти денної та заочної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, відповідно до освітньо-професійної програми з підготовки магістрів залежно від етапу навчання проходять наступні види практик: тренерської практики з обраного виду спорту, педагогічної практики у ЗВО, а також тренерської переддипломної практики за спеціальністю. Тривалість кожної з практик визначається базовим навчальним планом, який пройшов відповідне ліцензування. В навчальному плані також вказуються терміни проходження практики: навчальні семестри та порядкові номери тижнів.

Студенти **денної форми навчання** проходять два види практик: навчальну педагогічну практику у ЗВО, а також виробничу практику за спеціальністю (табл. 1).

Таблиця 1

Види практик, семестри проходження і тривалість (денна форма навчання)

Види практик	Семестр	Тижнів
Навчальна у ЗВО	1, 2	48
Виробнича за спеціальністю	2, 3	4
Разом		52

Тривалість навчальної педагогічної практики в ЗВО, що проходить під час 1 та 2 навчальних семестрів, для студентів денної форми навчання складає 48тижнів (табл. 1). Навчальними базами цієї практики є заклади вищої освіти м. Харкова та Харківської області. Можливе проходження студентами цієї практики за кордоном у відповідності до укладених договорів та чинного законодавства України. Головне завдання практики, сформувані у студентів навички роботи викладача ЗВО з фізичного виховання.

Виробнича переддипломна за спеціальністю для студентів денної форми навчання проходить під час 2 та 3 навчальних семестрів. Її тривалість складає 4 тижнів (табл. 1). Навчальними базами цієї практики є ЗВО, дитячі спортивні школи (ДСШ), дитячі юнацькі спортивні школи (ДЮСШ), спортивні товариства, спортивні клуби, федерації з видів спорту інші спортивні організації м. Харкова і України. Можливе проходження студентами цієї практики за кордоном у відповідності до укладених договорів та чинного законодавства України. Головне завдання практики, сформувані у студентів професійні компетентності, необхідні для виконання посадових обов'язків викладача ЗВО, тренера з виду спорту, спортивного інструктора, керівника спортивного закладу чи організації практики, сформувані у студентів навички роботи тренера з виду спорту, спортивного інструктора, керівника спортивного закладу чи організації.

Наскрізна і робочі програми практики затверджуються керівником випускової кафедри. За умови, коли галузеві Міністерства і відомства мають наскрізні (типові) програми практик за спеціальностями, в закладах вищої освіти такі програми не розробляються. Заклади вищої освіти можуть розробляти, окрім наскрізної і робочих програм практик, інші методичні документи, які сприятимуть досягненню високої якості професійної підготовки студентів.

МЕТА, СПРЯМУВАННЯ ТА ЗМІСТ ПРАКТИК

Метою всіх практик студентів є оволодіння сучасними методами, формами організації та спортивною інфраструктурою в галузі їх майбутньої професії, формування у них, одержаних у закладі вищої освіти, знань, професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Завданнями практик є підготовка студентів до роботи за фахом:

викладача фізичного виховання у закладах вищої освіти;

інструктора фізкультурно-спортивної організації.

Кожен вид практики вирізняється своїми спрямуваннями та змістом. Проводяться вони на відповідних: базах спортивних, вузівських, а також в керівних установах фізичної культури і спорту. Попередньо з кожною базою практик підписується договір встановленого взірця.

Навчальна педагогічна у ЗВО проводиться в навчальних закладах вищої освіти (рис. 1.1.). Її спрямування - підготовка до роботи викладачем закладу вищої освіти на кафедрах фізкультурно-спортивного спрямування. Її змістом є формування здатностей виконувати посадові обов'язки викладача закладу вищої освіти; ознайомлення з структурою і організацією роботи кафедр фізкультурного та спортивного спрямування; формування умінь та навичок планування процесу фізичного виховання студентів, методики проведення учбових занять та занять спортивного вдосконалення.

Рис. 1.1. Педагогічна у ЗВО проводиться в закладах вищої освіти.

Виробнича переддипломна практика за спеціальністю проводиться в закладах вищої освіти, дитячо-юнацьких спортивних школах (ДЮСШ); спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних школах олімпійського резерву (СДЮСШОР); школах вищої спортивної майстерності (ШВСМ); спортивних клубах; федераціях з видів спорту; фітнес-центрах; центрах «Спорт для всіх», інших спортивних установах.

Спрямуванням переддипломної практика за спеціальністю є підготовка до виконання посадових обов'язків викладача ЗВО, спортивного інструктора, організатора спортивних заходів, члена федерації з виду спорту. Змістом цієї практики є формування здатностей виконувати посадові обов'язки викладача закладу вищої освіти; спортивного інструктора фітнес-центру, центру «Спорт для всіх»; члена федерації з виду спорту; вдосконалення умінь та навичок планування процесу спортивного тренування, проведення самостійних наукових досліджень, використання інноваційних технологій проведення занять й тренувань з обраного виду спорту, самостійної підготовки та проведення спортивних заходів.

ЗАГАЛЬНІ ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ І КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКОЮ

Обов'язки студентів

Відповідно до Положення про практику студентів, уведеного в дію Наказом ректора КЗ «Харківська гумагвітарно-педагогічна академія» ХОР, студенти зобов'язані:

Перед початком проходження практики отримати загальний інструктаж (інструктивну нараду) від керівника практики і ознайомитися з порядком проходження практики та її змістом.

Особисто отримати від керівника практикою консультацію щодо мети, завдань, бази проходження майбутньої практики.

За необхідністю пройти медичний огляд та отримати медичну картку-допуск з дозволом роботи в закладах вищої освіти, лікувально-профілактичних чи реабілітаційних закладах.

Оформити програму стажування та всі необхідні документи (щоденник проходження практики, план індивідуальних занять тощо).

Своєчасно прибути на базу практики, доповісти керівникові від бази про прибуття, отримати інструкції про обов'язки практиканта, особливості проходження практики в закладі, інформацію про заходи безпеки.

Під час проходження практики в повному обсязі виконувати завдання, передбачені програмою практики. Регулярно та сумлінно вести записи в робочому щоденнику практики за встановленою формою. Під час проходження практики дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, тренерської санітарії та гігієни. Після проходження практики підготувати встановлену нормативними актами звітну документацію та скласти залік відповідно до чинних програм і правил. За попереднім узгодженням з керівниками від бази або за їх завданням студенти можуть брати участь у методичних семінарах, інструктивних та організаційних нарадах, що проводяться для співробітників закладів чи організацій, на базі яких вони проходять практику, а також проводити просвітницьку роботу з дітьми, учнями і їхніми батьками, студентами, клієнтами, пацієнтами.

Студенти-практиканти готують таку документацію:

- Копію розпорядження від відповідної кафедри теорії і методики фізичного виховання на проходження практики;
- Індивідуальний план роботи на період проходження практики;
- Щоденник практики;
- Звіт про роботу за період практики;
- Плани-конспекти занять (за вказівкою керівника практики).

При проходженні педагогічної практики у ЗВО студенти приймають участь в розробці робочих програм з фізичного виховання для різних вікових категорій студентів, готують плани-конспекти занять з фізичного виховання та спортивного вдосконалення, приймають участь в організації і проведенні

спортивних заходів, виконують завдання керівників практики, які сприяють формуванню їх професійних компетентностей (копії зазначених документів докладають до звіту з практики за вказівкою керівника практики від академії); наказ на його проведення, протоколи змагань, наказ з підведення підсумків змагань);

Обов'язки керівників практикою від академії

Для керівництва практиками ректором університету призначаються керівники практикою від академії .

Для цього видається спеціальний наказ по академії. Керівники практикою несуть відповідальність за організацію, проведення і підведення підсумків практики. В їх обов'язки входить:

Вивчити документацію, яка стосується порядку проведення практики: накази МОН України, ректора, рішення вчених і методичних рад, навчальну програму, рекомендації кафедри ін.

Перевірити чинність угод з базами практики та при необхідності поновити терміни їх дії.

Підготувати проект наказу ректора, узгодити його з завідувачем кафедри, деканом, відповідальною особою від академії та подати на затвердження ректору.

Вивчити наскрізну і робочу програми та скласти загальний план практики, відвідати бази проходження практики, узгодити питання з її проходженням з керівником школи чи спортивної установи, підготувати необхідні умови для практичної роботи студентів.

Разом з керівником установи, де запланована практика, визначити керівників від бази практики, довести до їх відому програму практики та вимоги до практикантів, забезпечити керівників практикою від бази необхідними методичними матеріалами.

Перед початком практики провести зі студентами інструктивну нараду. Надати студентам персональні консультації щодо конкретизації мети, спрямування та завдань практики.

Ознайомитися з можливостями баз, де проходитиме практика, їх інфраструктурою та матеріальним оснащенням;

Провести інструктаж про порядок проходження практики, підготовки необхідної документації, ведення щоденника, організації самостійної роботи студентів та виконання ними індивідуальних завдань, дотримання правил безпеки.

Повідомити студентів про вимоги до звітності та оцінювання результатів кожного виду практики.

Регулярно здійснювати контроль за ходом проходження практики студентами-практикантами.

Контролювати виконання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядк (спортивної установи), складати табеля відвідування студентами бази практики.

Контролювати якість оформлення та ведення необхідної документації (щоденників практики тощо).

Під час проходження тренерської переддипломної практики за спеціальністю надавати консультаційну допомогу з самостійного проведення науково-дослідницької роботи за темою кваліфікаційної магістерської роботи, обраної студентом.

Прийняти залік з практики й виставити кожному практикантові диференційовану оцінку, яка є підставою для зарахування, чи не зарахування проходження практики.

Подати завідувачу кафедри та голові вченої ради факультету письмовий звіт про проведену практику із зауваженнями і пропозиціями щодо їхнього вдосконалення, надати вченій раді письмовий й усний звіт про результати практики для їх обговорення.

Виконати рекомендації завідувача кафедри та вченої ради факультету щодо усунення недоліків і вдосконалення організаційних чи методичних засад практики.

Обов'язки керівників практикою від кафедри педагогіки (для педагогічної практики):

На керівника практикою від кафедри педагогіки ДЗВО «УжНУ» покладаються такі обов'язки: підготовка навчальної документації та методичних рекомендації з педагогічної практики; участь у проведенні інструктивної наради перед початком проходження практики; проведення загальних та індивідуальних консультацій; проведення контролю виконання завдань у процесі проходження практики; участь у роботі з підведення підсумків практики.

Обов'язки керівників від бази практики:

Окрім керівників практикою від академії (факультету фізичного виховання та мистецтв) безпосереднє керівництво практикою на місцях її проходження здійснюють керівники від бази практики.

Після прибуття студента на базу практики, відповідальною особою (деканом факультету, завідувачем кафедри, директором спортивної установи, іншими посадовими особами) призначаються керівники від бази практики. Ними можуть бути керівники підрозділів установи чи тренери фізкультурно-спортивних організацій, викладачі фізичного виховання, голови федерацій з виду спорту інші особи.

На керівників від бази практики покладаються такі обов'язки:

Ознайомитися з метою, завданням та програмою практики.

У перший день проходження практики ознайомити студента-практиканта з структурою, графіком та особливостями роботи закладу (установи, федерації з виду спорту, спортивної організації, спортивного клубу), роботою служб і кабінетів, допоміжним персоналом, особливостями ведення документації.

Провести інструктаж з техніки безпеки.

Розподілити студентів-практикантів по робочим місцям, здійснювати щоденний контроль за їхньою роботою, дотриманням трудової дисципліни.

Після завершення практики затвердити щоденник студента-практиканта особистим підписом і печаткою установи з датами прибуття на практику і вибуття до ЗВО.

Надати студентові письмовий відгук, в якому відзначити рівень його теоретичної підготовленості, ступінь оволодіння практичними навичками, вміння застосовувати теоретичні знання на практиці, ділові та організаторські якості, активність та ініціативність у професійній діяльності, ставлення до роботи, дисциплінованість, професійну придатність.

Керівник практикою від бази може також надавати рекомендації щодо доцільності майбутнього працевлаштування студента-практиканта в даній установі.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Під час проходження практики студент повинен оволодіти вміннями та навичками:

Ефективно використовувати теоретичні знання, набуті в процесі навчання на факультеті фізичного виховання та мистецтв;

Вивчати особистісні якості студентів, спортсменів, фізкультурників, клієнтів фізкультурно-спортивної установи (організації);

Здійснювати поточне і загальне планування освітнього процесу;

Використовувати різноманітні форми й методи організації та проведення педагогічної, тренерської, інструкторської, виховної, навчально-пізнавальної, творчої, інших видів діяльності;

Аналізувати елементи своєї професійної діяльності, коригувати її в разі потреби, активно співпрацювати з колегами, педагогами, тренерами, інструкторами, спортсменами, студентами, вивчати досвід роботи досвідчених працівників;

Самостійно проводити наукові дослідження, готувати первинний матеріал, проводити його обробку методами математичної статистики для

кваліфікаційної магістерської роботи (під час тренерської переддипломної практики за спеціальністю).

Для виконання кожного конкретного завдання студенти повинні керуватися положеннями цієї Програми, робочими програмами практик, рекомендованими підручниками, нормативними документами та усними й письмовими вказівками відповідальних керівників від університету і бази практики, а також правилами безпеки і розумної доцільності прийнятих рішень.

Основні методи і прийоми практичної роботи студента передбачають виконання таких дій:

Аналіз літератури та конспектування основних положень (постанов уряду, наказів, інструкцій, планів і розпоряджень міністерства освіти і науки, молоді та спорту, керівників установ і закладів, де проводиться практика; підручників і методичних порадників; наукових та науково-популярних видань).

Ознайомлення з освітнім процесом студентів, тренувальним процесом спортсменів, методикою планування та проведення занять з фізичного виховання; ознайомлення з процесом спортивних тренувань, організацією та проведенням спортивних заходів тощо.

Конспектування і вивчення змісту занять, спортивних тренувань усних інструкцій, порад і вказівок керівників практикою.

Аналіз рішень нарад, зборів, інструктажів та іншої інформації, що стосуються організації навчально-виховного та тренувального процесу, з нотуванням основних положень отриманої інформації (за необхідністю).

Участь у диспутах, семінарах, інтерв'юванні, бесідах, обговореннях з проблемних питань педагогічної роботи науково-педагогічних працівників ЗВО, тренерів з виду спорту, керівників навчальних та спортивних закладів, особливостей роботи зі студентами.

Участь у розробці планових, облікових, звітних документів з фізичної культури, спорту, підготовка копій цих документів для їх долучення до звіту з практики.

Участь в організації та проведенні учбових занять з фізичного виховання, спортивного вдосконалення, спортивних тренувань, змагань, оздоровчо-рекреаційних заходів, які проводяться на базі практики, з наступним письмовим аналізом помилок та можливих шляхів удосконалення використаних засобів і методів роботи.

Вивчення досвіду роботи фахівців із фізичної культури та спорту (форм, методів, засобів організаційної, навчальної та виховної роботи зі студентами). Письмове формулювання власних висновків та пропозицій з цих питань.

Організація та самостійне проведення науково-дослідницької роботи за попередньо узгодженим з керівниками практик планом.

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Характерна форма звітності за практику - це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики. Письмовий звіт разом із щоденником та іншими документами з практики студент подає керівнику практики від кафедри.

Звіт повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання. Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) при комісії, призначеній завідувачем кафедри або деканом факультету. До складу комісії повинні входити керівники практики від кафедри та факультету. У роботі комісії можуть брати участь й інші викладачі кафедри.

Оцінку студентам ставлять в останні дні проходження практики або протягом перших десяти днів семестру, який починається після літньої практики (якщо практика проводилася наприкінці другого семестру). Оцінка за практику вноситься у відомість обліку успішності, індивідуальний навчальний план та залікову книжку студента за підписами всіх членів комісії. Оцінка за практику враховується стипендіальною комісією при призначенні стипендії.

Студенти, які не виконали програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики за індивідуальним графіком. Студенти, які не виконали програму практики з неповажних причин, отримали незадовільну оцінку і не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін - відраховуються з академії.

В кінці кожного навчального року декани факультетів практики подають керівнику тренерської практики університету узагальнений звіт про проходження практики студентами факультету. За ті практики, де на факультетське керівництво години не передбачені, узагальнений звіт подають завідувачі кафедр. Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедри, вченої ради факультету та, в окремих випадках, Вченої ради академії.

МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

Джерела фінансування практики студентів університету визначаються формою замовлення на спеціалістів: державні або регіональні, кошти підприємств, організацій, установ усіх форм власності, закордонних замовників або кошти фізичних та юридичних осіб.

Суб'єкти-замовники спеціалістів перераховують університету кошти на практику студентів у терміни і в обсягах, передбачених відповідними статтями договорів чи контрактів на підготовку спеціалістів (з урахуванням інфляційних процесів).

Витрати на практику студентів університету входять складовою частиною загальні витрати на підготовку спеціалістів. Розмір витрат на практику студентів визначається кошторисом-калькуляцією, що розробляє університет і погоджує з базами практики, із розрахунку вартості проходження практики одного студента за тиждень.

Основними статтями калькуляції витрат на практику можуть бути:

оплата праці безпосереднього керівника практики;

оплата відряджень, пов'язаних з вирішенням питань організації практики та її проведенням.

витрати на розмножувальні роботи, придбання матеріалів і канцприладдя, експлуатацію обладнання та інше;

оплата екскурсій та інших одноразових загальних заходів, які можуть проводитися спеціалістами баз практики, та інше.

Під час практики у період роботи на вакантних посадах з виплатою заробітної плати за студентами зберігається право на одержання стипендії за результатами підсумкового контролю.

Студентам магістрам (які навчаються без відриву від виробництва і відповідно з рішенням кафедри направляються для проходження практики) керівники підприємств, організацій і установ усіх форм власності надають додаткову місячну відпустку без збереження заробітної плати на підставі довідки університету про терміни проходження практики.

Усім студентам денної форми навчання на період практики, що проводиться за межами місця знаходження університету, сплачуються добові за рахунок витрат на практичну підготовку в розмірах, встановлених чинним законодавством. При цьому враховується час перебування в дорозі до бази практики і назад.

Академія може утримувати зі студентів добові за пропущені з неповажних причин дні практики, зазначені у таблиці відвідування баз практики відповідними керівниками.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА У ЗВО

Педагогічна практика у вищому навчальному закладі (ЗВО) - другий етап в практичній підготовці магістрів фізичної культури та спорту. Вона проходить в навчальних закладах вищої освіти. Планування та контроль за проведенням практики здійснюється деканом факультету, завідувачем кафедри фізичного виховання. На цьому етапі підготовки зазначена практика сприяє закріпленню знань, отриманих студентами під час вивчення таких навчальних дисциплін:

- інформаційне забезпечення фізичної культури і спорту;
- основи управління у фізичній культурі і спорті;
- методика організації спортивної роботи у ЗВО;
- організація масових спортивних заходів;
- організація і проведення показових виступів;
- педагогіка вищої школи; теорія і методика юнацького спорту;
- заходи безпеки в спорті;
- профілактика спортивного травматизму;
- діагностика спортивних споруд та обладнання.

Педагогічна практика у ЗВО спрямована загалом на ознайомлення та підготовку до роботи викладачем фізичного виховання в ЗВО. Вона сприяє інтеграції знань, отриманих студентами під час теоретичного навчання.

Практична діяльність в системі вузівського навчання спонукає студентів-практикантів шукати свої індивідуальні способи вдосконалення змісту, методів, форм занять руховою активністю з студентами основної групи, спеціальної медичної групи (СМГ).

Базами проходження педагогічної практики є заклади вищої освіти всіх форм власності.

В процесі навчальної практики у ЗВО в студентів формуються наступні інтегральні компетентності:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимогу сфері фізичної культури і спорту.

В процесі педагогічної практики у ЗВО в студентів формуються такі загальні компетентності:

- здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику;
- здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом;

- здатність до самоосвіти і самовдосконалення, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації;
- здатність визначати і формулювати професійні завдання, приймати обґрунтовані рішення;
- здатність працювати самотійно та в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють можливості до врахування вимог трудової дисципліни і інтересів колективу;
- здатність вести діловодство та ділову кореспонденцію і ефективно використовувати офісну оргтехніку та засоби зв'язку;

Педагогічна практика у ЗВО формує такі фахові компетентності:

- здатність до спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі освіти/педагогіки з проблем фізичної культури і спорту;
- здатність визначати перспективні шляхи використання засобів фізичного виховання і спорту для дітей, молоді та дорослих з врахуванням їх рівня підготовленості, мотивації, умов проведення занять та соціальних потреб;
- здатність до саморозвитку і самовдосконалення протягом життя, здатність нести відповідальність за навчання інших;
- здатність планувати, організовувати оздоровчо-розважальні і спортивні заходи, бути обізнаним у правилах суддівства спортивних змагань, проводити оцінювання рівня фізичної підготовленості;
- здатність виконувати обов'язки викладача вищого навчального закладу з профільних навчальних дисциплін, організовувати і проводити спортивну роботу серед студентів.

Ці компетентності вважаються базовими. Вони покладені в основу виконання професійних обов'язків викладача фізичного виховання ЗВО.

Мета та завдання навчальної педагогічної практики у ЗВО

Головна мета педагогічної практики у ЗВО полягає у підготовці студентів до самотійного і творчого виконання основних професійно-педагогічних функцій викладача фізичного виховання та педагога-вихователя в реальних умовах освітнього процесу.

Головна мета досягається безперервним вдосконаленням професійних та психологічних якостей особистості відповідно сучасним вимогам до працівників сфери педагогічних послуг, формуванням стійкого інтересу до роботи за обраним фахом.

Основні завдання педагогічної практики у ЗВО є такими:

Ознайомлення з системою організації навчально-виховної роботи у закладі вищої освіти, загалом, фізичного виховання студентів, зокрема.

Ознайомлення з роботою та обов'язками викладача фізичного виховання, загальними й спеціальними правилами безпеки праці та профілактики травматизму.

Ознайомлення з програмою викладання у ЗВО навчальної дисципліни «фізичне виховання».

Вдосконалення навичок проведення загального педагогічного аналізу заняття з фізичного виховання.

Підготовка та проведення занять з фізичного виховання, відвідування та аналіз методики занять з фізичного виховання, які проводяться досвідченими викладачами; вивчення технологій педагогічного впливу.

Поглиблення та закріплення теоретичних знань з педагогічних і психологічних дисциплін, отриманих у процесі навчання у ЗВО, вдосконалення їхнього практичного застосування в своїй роботі.

Отримання навичок підготовки документів та методичних матеріалів (планів-конспектів занять, методичних рекомендацій, організації та проведення фізкультурно-спортивних заходів тощо).

Поставлені завдання досягаються такими діями:

ознайомленням студентів зі структурою та змістом роботи викладача фізичного виховання навчального закладу вищої освіти;

створенням цілісного уявлення про зміст і характер педагогічної діяльності викладача фізичного виховання (організаційної, виховної, навчально-спортивної, науково-дослідницької, адміністративно-господарчої);

формуванням навичок організації, планування та проведення навчального процесу з фізичного виховання у ЗВО, а також навичок контролю за його ефективністю;

освоєнням передових методів організації і планування освітнього процесу з фізичного виховання.

В процесі педагогічної практики у ЗВО студенти отримують з предметної галузі такі знання:

організація спортивної роботи у ЗВО.

нормативна база з організації фізичного вдосконалення студентів.

мета, завдання, засоби та методи педагогічної роботи у виші. методика побудови навчально-тренувального процесу з студентами та підготовки до участі в тестуванні фізичної підготовленості та у спортивних змаганнях.

формування знань, умінь та навичок, необхідних для найбільш ефективного вирішення педагогічних завдань фізичного вдосконалення студентів.

використання оздоровчого впливу фізичних вправ на стан здоров'я студентів при різних формах організації навчально-тренувального процесу.

організація і проведення спортивних змагань у вищій школі. правила суддівства змагань.

За умови успішного проходження практики студенти повинні знати:

нормативну базу організації фізичного виховання у ЗВО, спортивного вдосконалення студентів та правила суддівства змагань;

мету, завдання, зміст, засоби, методи та організаційні форми фізичного виховання;

систему найпоширеніших науково-методичних положень, що відображають сучасний стан фізичного виховання і спортивної роботи у ЗВО та створюють фундамент для подальшого вдосконалення педагогічної майстерності викладача.

За умови успішного проходження практики студенти повинні вміти:

організовувати та проводити фізичне виховання студентів у ЗВО;

планувати тренувальні заняття зі спортивного вдосконалення студентів та проведення спортивних заходів в межах ЗВО і за його межами;

оцінювати фізичний розвиток та функціональний стан студентів;

проводити виховну роботу з студентами, застосовувати на практиці набуті знання;

самостійно працювати з науковою та методичною літературою, удосконалювати свою педагогічну майстерність.

Обґрунтування вибору засобів та методів практичної підготовки студентів для педагогічної практики здійснюється з урахуванням отриманих ними знань з навчальних дисциплін: інформаційне забезпечення фізичної культури і спорту; основи управління у фізичній культурі і спорті; методика організації спортивної роботи у ЗВО; організація масових спортивних заходів; організація і проведення показових виступів; педагогіка вищої школи; теорія і методика юнацького спорту; заходи безпеки в спорті; профілактика спортивного травматизму; діагностика спортивних споруд та обладнання.

Зміст навчальної практики у ЗВО

В перші дні практики студенти знайомляться з керівними документами, організацією фізичного виховання та спортивної роботи навчального закладу вищої освіти, документацією та методикою проведення занять з фізичного виховання, базовою та робочою програмами, підручниками і навчальними посібниками, специфікою фізичного виховання студентів основної, спеціальної медичної груп та груп спортивного вдосконалення.

Проводиться огляд спортивних приміщень і майданчиків, інших об'єктів, призначених для проведення занять з фізичного виховання; спортивного інвентарю й обладнання.

Здійснюється педагогічне спостереження за методикою проведення занять фізичного виховання, а також фізкультурно-спортивними і спортивно-розважальними заходами, що організуються в даному закладі освіти .

Приймається участь у складанні річних планів-графіків проходження програмного матеріалу, поурочних робочих планів на період навчання. Проводиться підготовка планів-конспектів занять з фізичного виховання, факультативних занять, підбираються методичні і дидактичні матеріали, а також необхідний спортивний інвентар.

Рис. 1.3. Під наглядом керівника від бази проводяться заняття з фітнесу студентами, організовується робота в групах СВ та в СМГ.

Згодом під наглядом керівника від бази проводяться заняття з фітнесу студентами, організовується робота в групах СВ та в СМГ. Також приймається участь в організації фізкультурно-спортивних і спортивно-розважальних заходах.

Перед проведенням занять з фізичного виховання звертається увага на вдосконалення особистої теоретичної, фізичної та технічної підготовленості, поповнюють запас власної спортивної термінології. Формується вміння визначати спрямування занять на вирішення завдань як загальної, так і прикладної фізичної підготовки, а також вміння застосовувати диференційований підхід до планування занять учбового, тренувального, контрольного, комбінованого або загального, професійно-прикладного чи спортивного спрямування.

За завданням керівника складаються плани-конспекти для кожного заняття. Розробляються структура і зміст заняття з фітнесуз урахуванням його варіативної частини. Враховуються закономірності побудови різних частин уроку. Визначаються організаційні аспекти проведення занять фізичними вправами, різні способи активізації діяльності студентів. Після проведення кожного заняття здійснюються його загальний аналіз та оцінка.

процесі проходження практики приймається участь у позаурочній роботі. Серед позаурочних форм фізичного виховання можлива організація ранкової гімнастики, днів здоров'я, туристичних походів, спортивних змагань.

Проводиться збір первинної документації: копії плану навчально-виховної роботи, навчальної програми з фізичного виховання, плану-календаря спортивних заходів, планів-конспектів занять з фізичного виховання, положення та наказів на проведення спортивних змагань, відомостей з оцінками, протоколів з результатами змагань ін.

Орієнтовна тематика індивідуальних робіт студента

Поділ студентів для занять з фізичного виховання на основну, підготовчу та спеціальну медичні групи та складання списків відповідних груп.

Визначення особливостей вихованої роботи з студентами основної, підготовчої та спеціальної медичної груп.

Визначення змісту і структури заняття з фізичного виховання; моторної щільності фізичного навантаження та способів її регулювання.

Організація контролю й обліку успішності студентів з фізичного виховання у ЗВО.

Визначення шляхів вдосконалення форм і методів фізичного виховання студентів.

Змістом педагогічної практики у ЗВО є такі види роботи: організаційна; навчальна; методична; виховна; профорієнтаційна; наукова; адміністративно-господарська та фінансова.

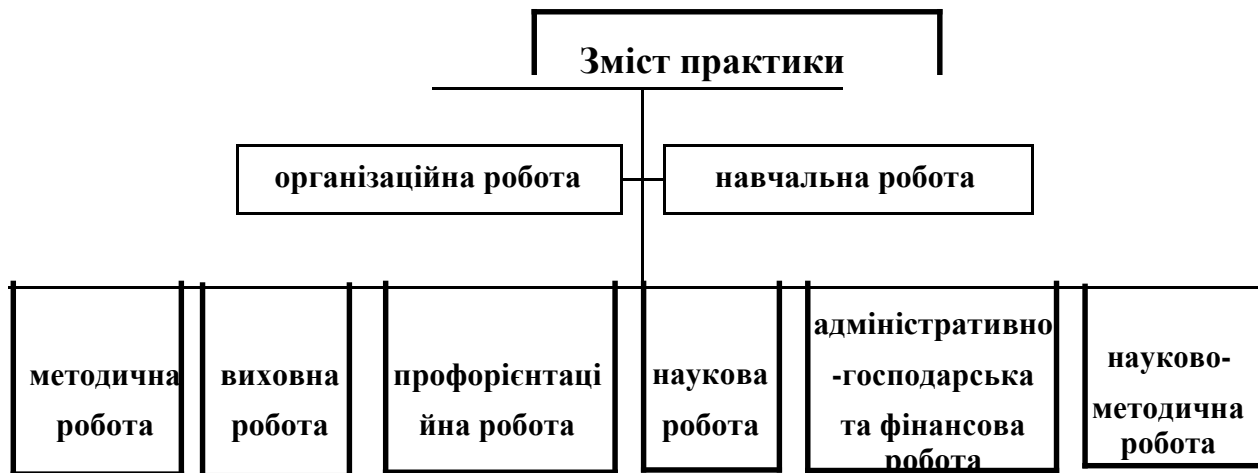

Рис. 1. Види робіт, що складають зміст педагогічної практики у ЗВО.

Організаційна робота

1.1. Проведення бесіди з деканом факультету, завідувачем кафедри, викладачами;

1.2. Ознайомлення з інфраструктурою ЗВО, спортивною базою, технічним станом спортивних приладів, правилами безпеки.

1.3. Участь в організації спортивних заходів школи.

1.4. Участь у підготовці та реалізації плану виховної роботи з студентами.

Навчальна робота

2.1. Ознайомлення з нормативними документами, які регламентують організацію навчального процесу з фізичного виховання в закладі вищої освіти.

2.2. Вивчення методології викладання навчальної дисципліни «фізичне виховання».

2.3. Складання планів-конспектів занять з фізичного виховання (за завданням керівника від бази практики).

2.4. Спостереження та аналіз відкритих занять з фізичного виховання, які проводяться досвідченими вчителями.

2.5. Проведення педагогічного аналізу 4 занять з фізичного виховання.

2.6. Проведення хронометражу динаміки фізичного навантаження та побудова пульсової кривої 4-х занять з фізичного виховання.

2.7. Участь у проведенні занять з фізичного виховання в ролі асистента викладача.

2.8. Самостійне проведення не менше 3 уроків занять з фізичного виховання (за завданням керівника від бази практики).

2.9. Участь у проведенні оцінювання виконання нормативних фізичних вправ.

Виховна робота

3.1. Участь в організації та проведенні фізкультурно-оздоровчих заходів під час практики.

3.2. Участь у виконанні плану виховної роботи ЗВО (за завданням керівника від бази практики).

3.3. Участь в організації та проведення спортивних заходів з виду спорту, передбачених планом виховної роботи ЗВО.

Профорієнтаційна робота

4.1. Виявлення учнів випускних класів, що проявляють інтерес до занять спортом, за допомогою опитування чи анкетування.

4.2. Проведення індивідуальних бесід з учнями випускних класів про підходи до вибору майбутньої професії та можливість навчання на факультеті здоров'я та фізичного виховання.

4.3. Підготовка команди студентів, для участі в змаганнях (за окремим завданням керівника практики).

4.4. Підготовка та розповсюдження наочної інформації про факультет здоров'я та фізичного виховання, спортивних досягненнях студентів факультету та академії.

Методична робота

5.1. Вивчення методичної літератури з організації, проведення та контролю занять з фізичного виховання у ЗВО.

5.2. Вивчення нормативних документів з питань організації, проведення та управління освітнім процесом занять з фізичного виховання.

5.3. Присутність на вченій раді факультету (за дозволом керівника практики та декана школи).

5.4. Присутність на засіданні кафедри фізичного виховання (за дозволом керівника практики та завідувача кафедри).

5.5. Ознайомлення з плановою та звітною документацією кафедри.

Наукова робота

6.1. Участь у проведенні наукових досліджень за програмою практики.

6.2. Узагальнення та аналіз даних з тестування нормативних фізичних вправ.

6.3. Виконання наукової роботи за темою, визначеною кафедрою.

Адміністративно-господарська та фінансова діяльність

7.1. Ознайомлення з системою фінансування заходів з вдосконалення шкільної спортивної бази та проведення спортивних змагань.

7.2. Участь у підготовці актів перевірки технічного стану спортивних приладів та обладнання.

7.3. Ознайомлення з порядком придбання спортивної форми, інвентарю, обладнання, його списання.

7.4. Ознайомлення з методикою складання угод на оренду спортивних баз поза межами ЗВО.

За час проходження навчальної педагогічної практики студенти-практиканти зобов'язані виконати всі розділи програми у відповідності з індивідуальним планом практики. Розрахунок годин за розділами програми корегується з врахуванням особистого досвіду студента, набутих ним під час навчання у вузі навичок, умінь та знань.

навчальному процесі студенти орієнтуються на план роботи вчителів від бази практики. Водночас кожний практикант зобов'язаний проявити особисту ініціативу і творчість, уникати шаблонів і формалізму в проведенні занять з фізичного виховання та фізкультурно-спортивних заходів. З цією метою практикант зобов'язаний:

1. Проводити заняття з фітнесу студентами різних вікових категорій та груп;
2. Планувати проведення занять руховою активністю як в приміщенні, так і на відкритих майданчиках;
3. Урізноманітнювати зміст занять руховою активністю та методику їх проведення;
4. Застосовувати різноманітні технології організації процесу фізичного виховання студентів;

Використовувати різні методи фізичного виховання: змагальний, груповий, індивідуальний та інші. Приймати участь в агітаційній та роз'яснювальній роботі, в оформленні наочних засобів інформації, їх розповсюдження в межах факультету (за узгодженням з керівником практики від бази). Впроваджувати в процес тренування передові наукові та науково-інформаційні технології.

Керівництво практикою

Безпосередню відповідальність за організацію навчальної практики у ЗВО та контроль за її проведенням покладається на керівника практики від академії. Керівник практики від академії призначається наказом ректора з числа науково-педагогічних працівників факультету фізичного виховання та мистецтв.

Керівник педагогічної практики від академії контролює готовність бази практики до початку її проведення. Керівник практики готує проект наказу ректора з проходження практики, письмові направлення на бази практик, щоденники практик для студентів. Перед початком практики проводить необхідні організаційні заходи: інструктаж студентів про порядок проведення практики; надає студентам-практикантам необхідну документацію тощо. По

закінченню практики керівник оцінює звіти студентів про проходження практики.

До керівництва педагогічною практикою студентів також залучаються досвідчені педагоги від бази практики. Викладач фізичного виховання - керівник від бази практики сприяє належному виконанню кожним студентом його індивідуального плану роботи. Керівник від бази створює студентам необхідні умови роботи. Він також відповідальний за проведення інструктажів щодо охорони праці та техніки безпеки. На керівників від бази покладені обов'язки контролю за проведенням студентами занять з фізичного виховання та занять руховою активністю з студентами, дотриманням правил внутрішнього розпорядку. Свої зауваження та рекомендації керівники від бази практики заносять в журнал обліку проходження педагогічної практики.

Обов'язки студентів-практикантів

Під час педагогічної практики у ЗВО на студентів-практикантів покладаються такі обов'язки:

До початку практики бути присутнім на консультації, засвоїти мету та завдання практики; отримати інформацію про базу, де проходитиме практика; підготувати програму стажування та всі необхідні документи;

За необхідністю пройти медогляд та отримати медичну картку з дозволом роботи у ЗВО;

Своєчасно прибути на базу практики, доповісти керівнику практикою від бази про прибуття, отримати інструкції про особливості проходження практики у ЗВО, яка є базою практики, ознайомитися з заходами безпеки;

В повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики. Вести записи у робочому щоденнику практики за встановленою формою. Вивчити та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, тренерської санітарії та гігієни. Нести повну відповідальність за якість своєї роботи та здоров'я студентів під час занять чи спортивних змагань. Своєчасно скласти звіт та диференційований залік з практики.

разі надання відповідного обґрунтування і дозволу кафедри, деканату та при наявності підписаного договору з базою практики студент може самостійно вибрати для себе місце проходження педагогічної практики при.

Для попередження неправомірних дій та нещасних випадків всю практичну роботу з студентами практиканти проводять тільки під наглядом керівників від бази та з їх згоди.

Студенти-практиканти готують такі документи:

Індивідуальний план роботи на період проходження практики.

Звіт про роботу за період проходження практики;

Щоденник практики;

Плани-конспекти навчально-тренувальних занять;

Копії документів проведення занять з фізичного виховання (плани-конспекти занять з фізичного виховання) та спортивних заходів (положення про змагання, наказ на його проведення, протоколи змагань, наказ з підведенням підсумків змагань);

Інші документи (за необхідністю).

Обов'язки керівника практики від університету

Керівник педагогічної практики від академії зобов'язаний:

Підготувати робочу програму практики, критерії оцінювання практики, проект наказу про практику (для денної форми навчання) та проект розпорядження по факультету (для заочної форми навчання), індивідуальні направлення на відповідні бази практик для студентів, щоденники практики для кожного студента;

Вивчити програму практики, відвідати базу та підготувати, умови необхідні для початку практичної роботи студентів;

Забезпечити проведення необхідних організаційних заходів перед початком практики: провести інструктаж про порядок проходження практики, заходів безпеки, критеріями оцінювання;

Забезпечити студентів необхідними документами: направленнями на практику, програмою практики, щоденниками, методичними рекомендаціями ін.;

Ознайомити практикантів з порядком звітності щодо виконань завдань практики;

У тісному контакті з керівництвом від бази практики забезпечити її високу якість проходження, згідно з програмою;

Проводити контроль умов праці студентів та дотримання ними правил техніки безпеки та охорони праці;

Проводити контроль виконання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку та графіків роботи бази практики.

У складі комісії, визначеної завідувачем кафедри, та у встановлений розкладом час, забезпечити складання заліку з практики;

По завершенню практики подати завідувачу кафедри письмовий звіт про її проведення з особистими зауваженнями та пропозиціями щодо її вдосконалення.

Обов'язки керівника практики від бази
Керівник педагогічної практики від бази зобов'язаний:

Ознайомити студентів-практикантів з науково-педагогічним складом кафедри, допоміжним персоналом, інфраструктурою та змістом роботи за посадою викладача фізичного виховання;

Забезпечити умови для виконання програми практики, в першу чергу, надати доступ студентів до роботи з нормативними та методичними документами;

Ознайомити студентів з особливостями проведення занять з фізичного виховання та спортивних заходів у ЗВО;

Залучати студентів до проведення занять з фізичного виховання та спортивних змагань;

Ознайомити практикантів з діяльністю кафедри і факультету, сприяти встановленню ділових стосунків з працівниками бази практики;

Залучати практикантів до участі у проведенні відкритих занять з фізичного виховання;

Консультувати студентів з усіх питань, що виникають в процесі проходження практики;

Надавати письмові характеристики професійним здібностям студентів та оцінку якості виконання ними програми практики.

Головним завданням керівника від бази є створення сприятливих умов для ефективного виконання студентами програми практики, забезпечення організаційно-методичної допомоги.

Керівник від бази практики здійснює свою роботу у тісному контакті із керівником практики від університету.

Форми та методи контролю навчальної практики у ЗВО

Керівники практики при оцінюванні студентів враховують рівень професійних умінь і навичок за такими критеріями:

повнотою виконання програми педагогічної практики;

ефективністю методів і прийомів, які використовував студент для досягнення мети та вирішення завдань практики;

способами вирішення труднощів, що виникали у процесі проходження практики;

характером відгуків викладачів кафедри про роботу практиканта та його моральні якості;

вмінням практикантом приймати нестандартні та самостійні рішення; випадками порушення трудової дисципліни під час проходження практики.

Контроль виконання студентами завдань практики здійснюється керівником практики від університету та керівником від бази практики. Для цього керівники практики проводять оперативний, поточний та підсумковий контроль.

Оперативний контроль проводиться безперервно протягом всієї практики; оперативний контроль передбачає збір інформації про виконання студентом кожного конкретного завдання, передбаченого планом проходження практики, дотримання вимог трудової та навчальної дисципліни, правил безпеки. Результати оперативного контролю повинні своєчасно доводитися до відому студентів. Важлива інформація може фіксується керівником у письмовій формі. Загалом, метою оперативного контролю є оперативне реагування на можливі відхилення практиканта від програми та надання допомоги у своєчасному виправленні помилок.

Поточний контроль проводиться наприкінці виконання того чи іншого розділу програми практики, для прикладу, проведення окремого тренування або спортивного змагання, ін. Мета поточного контролю – оцінити якість виконаної роботи та допомогти практикантам провести об'єктивний аналіз її результатів, акцентувавши увагу на позитивних результатах та допущених помилках. З висновками поточного контролю та оцінкою роботи керівники практики повинні одразу ознайомити практикантів.

Підсумковий контроль проводиться по завершенню практики з метою оцінки ефективності виконання програми. Оцінювання ефективності виконання програми практики проводиться у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з практики здійснюється комісією, призначеною завідувачем кафедри, до складу якої входять 3 особи. Обов'язковими членами комісії є керівник практики від університету та завідувач кафедри. Під час проведення заліку студент у присутності всієї навчальної групи доповідає про виконану роботу та відповідає на питання членів комісії. При оцінюванні результатів проходження практики враховується відгук керівника від бази, оцінює усний звіт студента про виконану під час практики роботу та перевіряється якість підготовки документів, передбачених планом практики. До диференційованого заліку з практики допускаються студенти, які виконали наступні вимоги:

надали щоденник практики;

надали позитивну характеристику про проходження практики, підписану відповідальним від бази та затверджену юридичною особою від бази практики (підпис затверджено печаткою);

надали для перевірки конспекти проведених під час проходження практики занять з фізичного виховання та письмового матеріалу про виконання завдань практики (копії, класних журналів, протоколів спортивних змагань, відомостей проведених тестувань, копії наказів та розпоряджень, документів обліку, тощо);

не отримали серйозних зауважень про порушення трудової дисципліни під час проходження практики.

Результати складання диференційованого заліку оцінюються у відповідності до вимог «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків, затвердженого наказом ректора. Оцінювання проводиться в трьох шкалах оцінок: рейтинговій, ECTS та національній (таблиця 1)

Відповідно до зазначеного Положення, диференційованим заліком вважається форма підсумкового (семестрового) контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни, де не передбачено складання екзамену.

Таблиця 1

Шкали оцінювання: рейтингова, ECTS та національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Перелік звітних документів для оцінювання навчальної практики у ЗВО

Студенти готують такі звітні документи: щоденник практики; відгук керівника від бази практики; копії первинних письмових матеріалів; документи проведення спортивних заходів під час педагогічної практики у ЗВО; звіт про педагогічну практику та його презентацію (рис. 2).

1	Щоденник практики
	Відгук керівника від бази практики
	Копії первинних письмових матеріалів
	Документи проведення спортивних заходів під час педагогічної практики у ЗВО
	Звіт про педагогічну практику та його презентаці

Рис. 2. Перелік звітних документів для оцінювання навчальної педагогічної практики у ЗВО.

Щоденник практики

Щоденник практики є звітним документом, має визначенні кафедрою структуру і зміст. У щоденнику студент-практикант у довільній формі занотовує виконану ним роботу. Щоденник ведеться кожним студентом особисто.

Відгук керівника від бази практики

Відгук керівник від бази практики дає стислу характеристику та оцінку роботи студента з висновками і пропозиціями.

Копії первинних письмових матеріалів.

Студенти представляють копії первинних письмових матеріалів (керівних, організаційних та облікових документів) – розгорнутий план-конспект залікового тренування і плани-конспекти проведених тренувань, план конспект виховного заходу (конспект бесіди, сценарій або положення про проведення змагань), протоколи, відомості, інші копії документів, передбачених програмою практики.

Документи проведення спортивних заходів під час навчальної практики у ЗВО

Студенти готують такі копії документів: Положення про проведення змагань з виду спорту; Наказ на проведення спортивних змагань; протоколи змагань; Наказ з підведення підсумків змагань; заявка на участь команди у змаганнях; графік проведення змагань.

Звіт про навчальну практику та його презентація

В звіті на титульному аркуші вказується назва ЗВО, факультету, кафедри, вид практики, прізвище, ім'я по батькові студента, який проходив практику; посади, наукові ступені і вчені звання керівників практикою від ЗВО та бази.

В основній частині, яка складається з трьох розділів, вказуються: основні відомості про роботу практиканта; результати практики; результати власних досліджень.

В розділі «Основні відомості про роботу практиканта»: зазначаються мета і завдання практики, план і терміни її проходження, методи роботи студента практиканта.

В розділі «Результати практики»: вказуються кількісні показники участі в освітньому процесі: кількість опрацьованої наукової літератури, керівних документів, посібників; докладний зміст діяльності студента під час проходження практики, з вказівками на зміст конкретних завдань, проведених заходів, а також на долю участі студента в їх проведенні, на повноту виконання індивідуального плану практику.

В розділі «Результати власних досліджень»: подаються результати досліджень, висновки та рекомендації щодо підсумків дослідницької роботи, а також практичні рекомендації щодо використання результатів досліджень у практичній роботі.

Критерії оцінювання студентів-практикантів

В таблиці 2 представлені складові рейтингового оцінювання залікового модульного контролю з захисту практики. До складових рейтингового оцінювання залікового модульного контролю належать: оцінка за щоденник практики; відгук керівника від бази практики; оцінка первинних письмових матеріалів; оцінка документів проведених тренувань, спортивних та виховних заходів під час практики; оцінка за презентацію звіту.

Таблиця 2

Складові рейтингового оцінювання залікового модульного контролю

Показники	Бали
1. Оцінка за щоденник практики	0-20
2. Відгук керівника від бази практики	0-20
3. Оцінка первинних письмових матеріалів	0-20
4. Оцінка документів, що підтверджують проведення тренувань та спортивних заходів під час практики	0-20
5. Оцінка за презентацію звіту	0-20
Підсумкова залікова рейтингова оцінка	0-100

Критерії оцінювання якості оформлення щоденника з практики

18-20 балів - щоденник з практики оформлений у відповідності до всіх вимог, його зміст повністю відображає результати виконання завдань практики; 15-17 балів - щоденник з педагогічної практики оформлений у відповідності до вимог, його зміст достатньо повно відображає результати виконання основних завдань практики;

12-14 балів - щоденник з педагогічної практики оформлений у відповідності до вимог, але його зміст не достатньо відображає результати виконання основних завдань практики;

0-11 балів - щоденник з педагогічної практики наближено відображає результати виконання основних завдань практики, або він не наданий для перевірки та оцінювання.

Критерії оцінювання відгуку керівника від бази практики

18-20 балів - відгуку керівника від бази з педагогічної практики містить позитивну характеристику роботи студента та високу оцінку його професійним якостям;

15-17 балів - відгуку керівника від бази з педагогічної практики містить загалом позитивну характеристику роботи студента та задовільну оцінку його професійним якостям;

12-14 балів - відгуку керівника від бази з педагогічної практики містить загалом позитивну характеристику роботи студента з зазначенням окремих недоліків та посередню оцінку його професійним якостям;

0-11 балів - відгуку керівника від бази з педагогічної практики містить негативну характеристику студента з зазначенням недоліків в його роботі та незадовільну оцінку його професійним якостям.

Критерії оцінювання первинних письмових матеріалів

18-20 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до вимог стандартів державного діловодства;

15-17 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до вимог стандартів державного діловодства, але містять деякі неточності;

12-14 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені не у відповідності до вимог стандартів державного діловодства та містять деякі неточності;

0-11 балів - представлено не всі копії первинних письмових матеріалів; документи оформлені з значними відхиленнями від вимог стандартів державного діловодства; або відповідних документів не було представлено.

Критерії оцінювання документів проведених занять з фізичного виховання та спортивних заходів під час практики

18-20 балів - представлено копії документів проведених занять з фізичного виховання та спортивних заходів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до державних стандартів та правил проведення спортивних змагань;

15-17 балів - представлено копії документів проведених занять з фізичного виховання та спортивних заходів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до державних стандартів та правил проведення спортивних змагань але деякі з них містять неточності;

12-14 балів - представлено копії документів проведених занять з фізичного виховання та спортивних заходів в повному об'ємі; оформлення документів не відповідає встановленим стандартам та правилам проведення спортивних змагань;

0-11 балів - представлено не всі копії документів проведених занять з фізичного виховання та спортивних заходів; оформлення документів не відповідає встановленим стандартам та правилам проведення спортивних змагань; або документів не було представлено.

Критерії оцінювання презентації звіту з практики представлені в табл. 3.

Таблиця 3

Критерії оцінювання презентації звіту з практики

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно (18-20 балів)	Студент у повному обсязі доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив всебічні, глибокі теоретичні та методологічні знання побудови навчально-тренувального процесу та вміння вирішувати типові завдання професійної діяльності викладача фізичного виховання. Виявив методичні вміння і навички складання та оформлення робочої документації.
Добре (15-17 балів)	Студент у повному обсязі доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив достатньо глибокі знання побудови навчального процесу, вміння вирішувати типові завдання професійної діяльності викладача фізичного виховання. Виявив достатні вміння і навички складання та оформлення робочої документації.
Задовільно (12-14 балів)	Студент не впевнено доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив не достатньо глибокі знання з основ побудови навчального процесу та задовільну здатність вирішувати типові завдання професійної діяльності викладача фізичного виховання.
Незадовільно (0-11 балів)	Студент не виконав програму педагогічної практики.

Методика оцінювання роботи студентів в період навчальної практики у ЗВО**Методика оцінювання планів-конспектів занять з фізичного виховання:**

5 балів виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту проведених занять з фізичного виховання передбачив таке:

записав завдання занять з фізичного виховання, враховуючи вікові особливості студентів, їх стан здоров'я та фізичну підготовленість;

вказав пріоритетний розвиток фізичних якостей під час занять з фізичного виховання та оптимальний об'єм фізичного навантаження;

вказав адекватні методи фізичного виховання студентів;
 передбачив місця виконання фізичних вправ, необхідне обладнання та конкретні засоби навчання для окремого заняття з фізичного виховання;
 в плані-конспекті заняття з фітнесу зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу заняття;

описав детально зміст заняття.

передбачив нестандартні педагогічні ситуації, які можуть виникати під час проведення занять з фізичного виховання, можливі ускладнення та шляхи їх вирішення;

надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

4 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту заняття з фітнесу передбачив таке:

записав завдання заняття з фізичного виховання, враховуючи вікові особливості студентів, їх стан здоров'я та фізичну підготовленість;

зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час заняття з фізичного виховання;

вказав методи фізичного виховання студентів;

передбачив місця виконання фізичних вправ, необхідне обладнання та конкретні засоби навчання;

в плані-конспекті заняття з фітнесу зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу уроку;

описав достатньо детально зміст заняття з фізичного виховання.

надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

3 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту уроку фізичної культури передбачив таке:

записав завдання заняття з фізичного виховання;

зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час заняття з фізичного виховання;

вказав методи фізичного виховання студентів;

в плані-конспекті заняття з фітнесу зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу заняття;

описав не достатньо детально зміст заняття з фізичного виховання.

надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

2 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту заняття з фізичної культури передбачив таке:

не записав завдання заняття з фітнесу в повному об'ємі;

не зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час заняття з фізичного виховання;

в плані-конспекті заняття з фітнесу зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу;

описав не достатньо зміст заняття з фізичного виховання.

не надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

1 бал виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту заняття з фітнесуфізичної культури передбачив таке:

не записав завдання заняття з фізичного виховання;
не зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час заняття з фізичного виховання;

в плані-конспекті уроку зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу заняття з фізичного виховання, але припустився помилок;

описав не достатньо зміст заняття з фізичного виховання.

не надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

0 балів виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він не підготував плану-конспекту заняття з фізичного виховання.

Методика оцінювання проведення студентом-практикантом навчально-тренувального заняття з фізичного виховання:

5 балів виставляється студенту, якщо заняття з фітнесуабо його частини проведено на високому організаційно-методичному рівні; на заняття обґрунтовано висувались і ефективно розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; раціонально застосовувались новітні методи навчання та прийоми мотивації студентів з урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась на належному рівні навчальна дисципліна; було проявлено творчу ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено на належному рівні підсумки заняття;

4 бали - виставляється студенту, якщо заняття з фітнесуабо його частини проведено на достатньо високому організаційно-методичному рівні; на уроці озвучувалися і достатньо ефективно розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; раціонально застосовувались сучасні методи навчання та прийоми мотивації студентів з урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась на належному рівні навчальна дисципліна; було проявлено творчу ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено на належному рівні підсумки заняття;

3 бали - виставляється студенту, якщо заняття з фітнесуабо його частини проведено на достатньому організаційно-методичному рівні; на уроці озвучувалися і розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; застосовувались різноманітні методи навчання та прийоми мотивації студентів; підтримувалась на задовільному рівні навчальна дисципліна; було проявлено творчу ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено на задовільному рівні підсумки заняття;

2 бали - виставляється студенту, якщо заняття з фітнесуабо його частини проведено на задовільному організаційно-методичному рівні; на уроці озвучувалися і розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання не в повному об'ємі; застосовувались неадекватні методи навчання; навчальна дисципліна підтримувалась на недостатньо належному рівні; проведено на задовільному рівні підсумки заняття;

1 бал - виставляється студенту, якщо заняття з фітнесуабо його частини проведено на недостатньому організаційно-методичному рівні;

0 балів - виставляється студенту, якщо заняття з фітнесу або його частини не було проведено.

Взірці документів для захисту педагогічної практики у ЗВО

Документ А

ХАРАКТЕРИСТИКА

на практиканта _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

Студента ____-го курсу факультету фізичного виховання та мистецтв академії, який проходив навчальну практику на базі _____ в період з _____ до _____ 201__ року

Загальні дані про студента-практиканта, його теоретичну, методичну та практичну підготовку:

мотивація студента-практиканта до практики, його навчальна дисципліна, сумлінність, ініціативність, активність і самостійність в роботі;

наявність знань, умінь і навичок при складанні навчальної документації, планування всіх форм роботи, звітних документів;

педагогічні навички в проведенні уроків фізичної культури, вміння організувати самостійну роботу;

вміння оцінювати й врахувати рівень фізичного розвитку і фізичної підготовленості віковій та індивідуальні особливості;

організаційні здібності, вміння підготувати і провести спортивні заходи, проводити виховну і агітаційно-пропагандистську роботу;

схильність до наукової, аналітичної діяльності; володіння сучасними методами наукових досліджень, знання ІТ- технологій;

вміння використовувати у педагогічній роботі сучасні наукові досягнення, знання наукової літератури, спеціалізованих періодичних видань; вміння оцінити сучасний стан розвитку шкільної системи фізичного виховання;

вміння студента-практиканта критично оцінити проведену роботу, врахувати і виправити допущені помилки;

інші особисті якості та властивості, проявлені в період практики, які характеризують його професійну підготовку і майбутню педагогічну діяльність.

Студент (ка) _____ обсяг програми педагогічної практики виконав (ла) повністю і вчасно. По завершенню навчання здатен(на) обіймати посаду вчителя фізичної культури.

Оцінка за тренерську практику: _____.

Підписи:

Керівник

(печатка)

_____

(підпис)

(_____)

(прізвище, ініціали)

Керівник бази практики

_____ (_____)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

**План-конспект
заняття з фітнесу № __**

Тема: _____

Мета: _____

Контингент студентів (курс, група) _____

Дата проведення «__» _____ 201_ р.

Місце проведення: _____

Завдання : 1. _____

_____

Інвентар та обладнання : _____

Оцінка за конспект: _____

Оцінка за проведення: _____

№	Зміст	Дозування	Організаційно методичні вказівки
I.	Підготовча частина		
1.1.	_____		
1.2.	_____		
II.	Основна частина		
2.1.	_____		
2.2.	_____		
2.3.	_____		
III.	Заключна частина		
3.1.	_____		
3.2.	_____		

Список використаної літератури

1.

2.

3.

Студент-практикант _____

Підпис

(_____)

Прізвище, ініціали

Документ В**Індивідуальний план роботи педагогічної практики у ЗВО**

студента ___-го курсу

(прізвище, ім'я, по-батькові)

період з « ___ » _____ до « ___ » _____ 201_

ЗВО _____

м. Ужгород

Види роботи	Термін виконання	Відмітка
Організаційна робота. 1.1 1.2..... Навчально-тренувальна робота. 2.1 2.2..... Виховна робота. 3.1 3.2..... Профорієнтаційна робота. 4.1 4.2..... Адміністративно-господарська та фінансова діяльність. 5.1 5.2..... Методична робота 6.1 6.2....		

Студент-практикант _____

Підпис

(_____)

Прізвище, ініціали

Варіант аналізу плану-конспекту заняття з фізичного вихованняАналіз завдань заняття з фізичного виховання:

- а) відповідність плану-конспекту уроку фізичної культури робочому плану вчителя;
- б) якість формулювання завдань в плані-конспекті уроку фізичної культури;
- в) відповідність оформлення плану-конспекту уроку фізичної культури рекомендованій формі.

Аналіз графи "Зміст":

- а) коректність запису в плані-конспекті уроку вправ (термінології);
- б) оптимальність фізичних вправ для підготовчої частини та їх відповідність завданням уроку і фізичним можливостям учнів;
- в) відповідність засобів фізичного виховання, включених до основної частини уроку, завданням уроку;
- г) відповідність засобів фізичного виховання, включених до заключної частини уроку, завданням заключною частини уроку.

Аналіз графи "Дозування":

- а) доцільність дозування фізичного навантаження згідно з методичними рекомендаціями щодо розвитку фізичних якостей;
- б) методична доцільність розподілу часу на вирішення завдань у формуванні рухових умінь та навичок.

Аналіз графи "Організаційні і методичні вказівки":

- а) оцінюється повнота та доцільність записів про організаційні і методичні вказівки щодо виконання дидактичних завдань уроку;
- б) визначається якість рекомендацій щодо способів використання фізичних вправ;
- в) визначається доцільність обраних способів шикунь та перешикувань;
- г) визначається повнота опису характеристик фізичних вправ (темп, швидкість, амплітуда) та ін.

Документ Д

Варіант аналізу проведеного заняття з фізичного виховання

Аналіз проведення заняття з фітнесу передбачає оцінювання реалізації оздоровчих, освітніх та виховних завдань.

Аналіз вирішення освітніх завдань включає:

- а) загальну ефективність виконання освітніх завдань в навчально-виховному процесі;
- б) відповідність використаних під час заняття з фітнесу засобів тренування до тих, які зазначені у плані-конспекті;
- в) відповідність методів навчання фізичній готовності та стану здоров'я студентів;
- г) якість демонстрації вправ та супровідних пояснень;
- д) знання спеціальної спортивної термінології;
- е) використання допоміжних та підготовчих вправ, методика страхування, надання допомоги.

Аналіз вирішення оздоровчих завдань включає:

- а) визначення відповідності дозування фізичного навантаження віковим та фізичним можливостям студентів;
- б) наявність диференційованого підходу в процесі заняття з фітнесу з урахуванням рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та стану здоров'я студентів;
- в) тривалість інтервалів відпочинку під час повторного виконання вправ та їх методична виправданість;
- г) відповідність інвентарю та обладнання, що використовується на уроці, віковим особливостям контингенту;
- д) надання індивідуальних рухових завдань студентам для самостійної роботи.

Аналіз вирішення виховних завдань включає:

- а) оцінку повноти виконання завдань у вихованні групової злагоженості, почуття колективізму, взаємодопомоги, самостійності, критичного ставлення до своїх успіхів і невдач;
- б) дотримання вимог навчальної дисципліни;
- в) визначення рівня вимогливості до учнів, коректності у спілкуванні та об'єктивності ухвалення дисциплінарних рішень.

Звіт

Студента _____

П.І.П.

про проходження педагогічної практики за період з ___ __ по ___ __ 20 ___ р.

ЗВО _____

м. Харків

№ з/п	Зміст виконаних робіт	Результат
<i>I. Організаційна робота</i>		
6.	Участь в зборах, семінарських заняттях, конференціях (кількість разів)	
7.	Знайомство з спортивною базою та працівниками кафедри (кількість спортивних споруд, обладнання, інвентарю, список викладачів кафедри, керівників ЗВО, контактні номери телефонів)	
8.	Проведення бесіди з завідувачем кафедри, деканом, викладачами фізичного виховання (кількість бесід)	
9.	Вивчено нормативних документів та документів планування навчального процесу (список вивчених документів)	
10.	Прийнято участь у підготовці документів планування навчального процесу(список документів)	
<i>II. Навчальна робота</i>		
8.	Підготовлено поурочних робочих планів (кількість планів)	
9.	Складено планів-конспектів уроків фізичної культури (кількість планів-конспектів)	
10.	Проведено спостережень відкритих занять з фізичного виховання (кількість уроків)	
11.	Проведено педагогічний аналіз уроків фізичної культури (кількість)	
12.	Проведено навчально-тренувальних заняття з фізичного виховання в ролі асистента викладача (кількість)	
13.	Проведено заняття з фітнесу в ролі викладача (кількість)	
14.	Проведено тестування фізичної підготовленості студентів (кількість)	

III. Виховна робота	
Надано допомогу в проведенні фізкультурно-оздоровчих та рекреаційних заходів (кількість заходів)	
Проведено індивідуальних бесід з студентами (кількість бесід)	
IV. Профорієнтаційна робота	
Проведено опитування чи анкетування з виявлення інтересів до занять спортом (кількість студентів)	
Залучення нових студентів до занять з СВ (кількість)	
Підготовлено та розповсюджено наочної інформації про факультет здоров'я та фізичного виховання (кількість опублікованих в ЗМІ повідомлень, інтерв'ю)	
Зустрічі з випускниками ЗОШ та проведені бесіди про ФЗФВ (кількість виступів перед випускниками ЗОШ)	
Адміністративно-господарська діяльність	
Ознайомлено з порядком складання фінансових звітів про проведення спортивних заходів (+ або -)	
Ознайомлено з технологією придбання спортивної форми, інвентарю, обладнання, його списання (+ або -)	
Ознайомлено з методикою складання угоди на оренду спортивної бази (+ або -)	
Ознайомлено з порядком підготовки спортивних команд до відряджень (+ або -)	
VI. Методична та наукова робота	
Вивчено методичних документів з організації навчально-виховної роботи (назви документів)	
Вивчено методичних посібників з питань організації, проведення та управління навчального процесу з фізичного виховання студентів (назви методичних посібників)	
Участь у роботі кафедри (+ або -)	
Узагальнення та аналіз даних тестування фізичної підготовленості, показників здоров'я, антропометрії (назви тестів, основні результати висновки)	

Студент-практикант _____

Підпис

(_____)

Прізвище, ініціали

Документ 3**ВАРІАНТ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан
факультету _____

“ ___ ” _____ - 201__ р.

ПОЛОЖЕННЯ**про проведення змагань з спортивної гімнастики на першість факультету
ЗФВ до Дня працівника фізичної культури****МЕТА ТА ЗАВДАННЯ**

1.1. Спортивні командно-особистісні змагання з гімнастики серед студентів 1-х курсів проводяться за планом кафедри фізичного виховання з метою відзначення Дня працівника фізичної культури.

1.2. Головні завдання змагань:
привернути увагу студентів до занять спортом;
сприяти загартуванню та оздоровленню студентів засобами фізичної культури і спорту;
популяризувати серед студентської молоді здоровий спосіб життя.

МІСЦЕ І ТЕРМІНИ ПРОВЕДЕННЯ

2.1. Змагання з _____ проводитимуться на базі спортивного комплексу _____ 201__ р. Початок змагань: 10.00 години.

КЕРІВНИЦТВО ТА ФІНАНСУВАННЯ

3.1. Безпосереднє керівництво змаганнями здійснюється кафедрою фізичного виховання факультету.

3.2. Студентський профком на добровільних засадах несе витрати на придбання одного кубка, 18 грамот для переможців, кафедра відповідає за медичне обслуговування змагань, придбання протоколів.

3.3. Управління у справах фізичної культури і спорту при МОН України надає для проведення змагань спортивний зал, роздягальні для учасників та забезпечує гучномовною апаратурою.

УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ

4.1. Командно-особистісні змагання з гімнастики на першість Закарпатської області проводитимуться за правилами змагань; для III-I дорослого розрядів, КМС та МС до оцінок надаються коефіцієнти відповідно 1,1, 1,2 та 1,3.

4.2 Змагання серед чоловіків проводитимуться на 6 олімпійських гімнастичних приладах; серед жінок - на 4 гімнастичних приладах з проведенням фінальних змагань в стрибках та вільних вправах.

ВИМОГИ ДО КОМАНД ТА УЧАСНИКІВ

5.1. До участі у змаганнях допускаються студенти 1-2 курсів факультету ЗФВ. До складу команд входять студенти віком від 16 до 19 років, які включені до заявки на участь, підписаної завідувачем кафедри, мають при собі відповідні посвідчення про належність до відповідного курсу та групи;

5.3. Склад команди згідно заявки - до 6 чоловік (3 жінки та 3 чоловіка). Заліковими у командній першості є по два кращих результати на кожному приладі.

ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ

6.1. Місця серед команд визначатимуться за максимальною сумою балів, отриманих всіма заліковими учасниками з врахуванням коефіцієнтів.

6.2. Особистісна першість визначатиметься в кожному із заявлених розрядів за максимальною сумою балів, набраних у багатоборстві та на окремих приладах у фінальних змаганнях

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ТА НАГОРОДЖЕННЯ

7.1 Нагородження трьох команд переможців кубками, медалями і грамотами проводять організатори змагань одразу після закінчення змагань.

7.2. Нагородження переможців особистої першості в кожному розряді медалями, грамотами, цінними призами проводиться по закінченню фінальних змагань.

Документ Л

ВАРІАНТ ЛИСТА-ЗАЯВКИ НА УЧАСТЬ У СПОРТИВНИХ ЗМАГАННЯХ

Затверджую
Завідувач кафедри ФВ

“ _____ ” _____ 201__ року

Лист-заявка (взірець)

на участь команди 1 групи 1 курсу в чемпіонаті факультету зі
спортивної гімнастики

№ п. п	Прізвище та ім'я	Рік народження	Спорт. розряд	Примітки	Допуск лікаря
1					
2					
3					
4					
5					
6					

Представник команди _____

Капітан команди _____

Лікар _____

О. Бабанін

В. Шкура

О. Желізняк

РОЗПОРЯДЖЕННЯ НА ПРАКТИКУ

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

направляється на педагогічну практику в _____
(місто / село, район, область)

У _____
(назва навчального закладу)

Термін практики:

« ___ » _____ по « ___ » _____ 20 ___ р.

Керівник практики від ЗВО: _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

МП

Декан факультету _____ (_____)
(підпис) (прізвище, ініціали)

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув у навчальний заклад: _____
(назва навчального закладу)

Печатка навчального закладу « ___ » _____ 20 ___ р.

_____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Учитель: _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Класний керівник: _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Заступник директора з навчально-виховної роботи:

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Адреса навчального закладу, номер телефону: _____

Вибув із закладу освіти « ___ » _____ р.

Печатка навчального закладу

_____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

ПЛАН роботи студента (магістра) на період навчальної практики в ЗВО

Ознайомитись із навчальним закладом, умовами його роботи, правилами внутрішнього трудового розпорядку, із загальними основами планування освітнього процесу, документацією вчителя та класного керівника.

Працювати в методичному кабінеті, бібліотеці навчального закладу.

Знайомитись з науково-методичною літературою з фахових предметів.

Ознайомитись з комплексом підручників з фахових предметів.

Відвідати до _____ занять.

Провести до _____ занять, із них залікових - _____.

Розробити розгорнуті плани-конспекти занять з конкретних предметів у кількості _____

Підготувати наочні посібники, роздатковий матеріал, мультимедійні презентації тощо.

Перевіряти самостійну роботу студентів.

Провести консультації та додаткові заняття з конкретного предмету.

Взяти участь в організації й проведенні інших видів занять (факультативні заняття, гурткова робота тощо). Провести не менше ніж один захід.

Розробити розгорнутий план-конспект позакласного заходу.

Ознайомитись з роботою декана, заступника декана з виховної роботи, завідувача кафедри, викладача, академнаставника, студентського самоврядування.

Вивчити систему планування навчальної роботи та систему виховної роботи (плани роботи викладача, академнаставника).

Провести виховні заходи з групою студентів за планом виховної роботи кафедри (не менше ніж один захід).

Розробити розгорнутий план-конспект тематичного виховного заходу.

Надавати допомогу академнаставника, брати участь у підготовці й проведенні виховної та спортивної роботи факультету).

Розробити план-конспект виховної роботи.

Вивчити психологічні особливості студента, користуючись відповідною програмою дослідження.

Підготувати психолого-педагогічну характеристику студента.

Документи О-С**Облік проведених занять**

№	Дата	Група/ підгрупа	Тема занять	Оцінка	Підпис викладача та/або керівника від ЗВО

Облік залікових занять

№	Дата	Група/ підгрупа	Тема занять	Оцінка	Підпис викладача та/або керівника від ЗВО

Облік виховної роботи

№	Дата	Група/ підгрупа	Тема занять	Оцінка	Підпис викладача та/або керівника від ЗВО

Облік методичної роботи

№	Дата	Зміст методичної роботи

Відгук і оцінка роботи студента під час практики

(назва навчального закладу)

Керівник практики від навчального закладу

(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

« _____ » 20__ р.

Підсумки навчальної практики у ЗВО

№	Вид роботи	Загальна оцінка	Підпис керівника практики
	Залікові уроки		
	Плани-конспекти з фахових дисциплін		
	Позакласні заходи		
	Виховні заходи		
	План-конспект виховної справи		
	Психолого-педагогічна характеристика студента / групи		

Висновок керівників практики від ЗВО про проходження практики

« ____ » _____ 20__ року

Залікова оцінка:

за національною шкалою - _____
(словами)

кількість балів - _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS - _____

Керівник педагогічної практики від вищого навчального закладу

_____ (_____)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Список рекомендованих нормативних документів та літератури

Нормативні документи:

Закон України «Про фізичну культуру і спорт», від 24 грудня 1993 року № 3809 - XII. – ст. 1-5, 41.

Закон «України про освіту». Київ, 23.03.1996 р. № 100. / 96-ВР.

Цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації». / Указ Президента України 01.09.1998 р. № 963\98.

Головні напрями фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності України / Міносвіти України, Держкомспорт України. –1999-2001 роки.

Положення про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України / Постанова Кабінету Міністрів України від 15 січня 1996 р. № 80.

Наказ МОН України № 188 від 25.05.1998 р. «Державні вимоги до системи фізичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді», Державні вимоги до навчальних програм з фізичного виховання в системі освіти. – К.: МОН України, 1988. – 20 с.

Концептуальні засади подальшого розвитку фізичної культури і спорту в Україні / Проект державного комітету з фізичної культури і спорту в Україні. - К, 1997.–16 с.

Про стан та перспективи розвитку фізичного виховання в системі освіти України. – Рішення колегії МОН України від 25.02. 1997 р., прот. № 7/6-3.

Про координацію роботи з фізичного виховання і спорту в навчально-виховних закладах галузі. – Рішення колегії МОН України від 25.02. 1998 р., прот. № 2/9-19.

Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (1993, 2002).

Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні (1994).

Цільова комплексна програма «Фізичне виховання - здоров'я нації» (1998).

Концепція фізичного виховання в системі освіти України (1997).

Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України (1997).

Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту (2005).

Указ Президента України від 04.07.2005 р. № 4013 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні».

Рішення колегії Міністерства освіти України від 25.02.1998 р., протокол № 2/9-19 «Про координацію роботи з фізичного виховання і спорту в навчально-виховних закладах галузі».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.03.2002 р. «Про утворення фізкультурно-спортивних клубів та їх осередків у вищих, середніх і професійно-технічних навчальних закладах».

Лист Міністерства освіти і науки України від 10.12.2004 р. №1/9-634 «Про зміну назви навчальної дисципліни».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2005 р. № 458 «Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і

масового спорту в дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах України».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.01.2006 р. № 4 «Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах».

Наказ Міністерства освіти і науки України № 93 від 08.04.1993 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України». К: МОН України. – 16 с.

Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті, затверджене наказом ректора ДЗВО «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р. - Ужгород. – 35 с.

Наказ Міністерства освіти і науки України № 93 від 08.04.1993 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України». К: МОН України. – 16 с.

25. Положення про практику студентів державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», введене в дію Наказом ректора ДЗВО «УжНУ» № 388/01-17 від 24.02.2017 року. – 35 с.

Навчально-методична література

Ареф'єв В.Г. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту): [навчальний посібник для студентів навчальних закладів II-IV рівнів акредитації] / В.Г. Ареф'єв, Г.А. Єдинак. – 3-є вид. Перероб і доп. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2007. – 248 с.

Основи теорії фізичного виховання. Посібник для студентів фак. фіз. виховання пед ін-тів / За ред. М.Є.Догадіна. К.: «Рад. школа», 1967. 289 с.

Теория и методика физического воспитания. Учебник для ин-тов физ. культуры. / Под общей ред. Л.П.Матвеева и А.Д.Новикова. Изд. 2-е, испр. и доп. (в 2-х т.). М.: «Физкультура и спорт», 1976. – 303 с.; 255 с.

Спортивная метрология. Учебник для ин-тов физ. культуры. / Под ред. В.М. Зацюрского. – М.: «Физкультура и спорт», 1982. – 256 с.

Лянной Ю., Кравченко А. Рухливі ігри як засіб фізичної реабілітації учнів в загальноосвітній школі // Фізичне виховання у школі. – 1999.- № 2 (74639) – с. 23-25.

Волков Л.В. Фізична підготовка школярів: особливості розвитку фізичних здібностей молодшого шкільного віку / Л.В. Волков, С.В. Сембрат. – К.: Знання України, 2003. – 32 с.

Педагогика: Учебник для ин-тов физ. культуры / Под общей ред. В.В.Белоусовой и И.Н.Решетень. - Изд. 2-е, испр. и доп. М.: «Физкультура и спорт», 1986. – с. 288.

Гимнастика и методика преподавания: Учебник для ин-тов физ. культуры / Под общей ред. В. М. Смолевского. - Изд. 3-е, перер. и доп. М.: «Физкультура и спорт», 1987. – с. 336., ил.

Управление физической культурой и спортом: Учебник для ин-тов физ. культуры / Переверзин И.И., Бугров Н.Н., Вилькин Я.Р. и др. - М.: «Физкультура и спорт», 1987. – с. 336., ил.

Управление физкультурным движением: Учебник для ин-тов физ. культуры / Под общей ред. В.А.Ивонина и К.А.Куликовича. - М.: «Физкультура и спорт», 1977. – с. 287.

Деркач А.А., Исаев А.А. Педагогическое мастерство тренера / Предисл. Н.В.Кузьминой, А.Ц.Пуни, А.В.Тарасова. - М.: «Физкультура и спорт», 1987. – 375 с.

. Куц О.С. Методологія комплексного масового обстеження фізичного стану школярів м. Львова: навчально-методичний посібник для учителів фізичної культури / О.С. Куц, Б.А. Виноградский // Новітні медикопедагогічні технології зміцнення та збереження здоров'я учнівської молоді. – Львів: Українські технології, 2003. – С. 195 – 244.

Фізична культура в школі: методичний посібник [за загальною редакцією С.М.Дятленка]. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 176 с.

Столітенко Є.В. Планування навчальної роботи з фізичної культури в 5-7 класах: навчальний посібник / Є.В. Столітенко. – К., 2008. – 160 с.

Сембрат С.В. Ігрова спрямованість фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку: дис. ... канд. наук з фізичного виховання і спорту: 24.00.02 / С.В. Сембрат. – Переяслав-Хмельницький, 2003. – С.180 – 190.

Основи здоров'я і фізична культура. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-11 класів [за ред. М.Д. Зубалія]. – К.: Початкова школа, 2002. – 112 с.

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

Виробнича практика за спеціальністю - третій етап в практичній підготовці магістрів, які проходять підготовку за спеціальністю 017 «Фізична культура та спорт». На цьому етапі підготовки практика сприяє закріпленню знань, отриманих студентами з таких нормативних навчальних дисциплін циклу загальної підготовки: нормативних навчальних дисциплін циклу професійної підготовки, дисципліни вільного вибору студента:

Виробнича практика за спеціальністю проходить в місцях максимально наближених до справжніх умов майбутньої професійної діяльності студентів.

Виробнича практика за спеціальністю може також проходити в закладах вищої освіти на посадах викладачів кафедр фізичного виховання, інших кафедрах фізкультурного та спортивного спрямування.

Виробнича практика за спеціальністю спрямована загалом на формування практичних вмінь та навичок, необхідних для виконання посадових обов'язків тренера з виду спорту, спортивного інструктора, викладача кафедри ЗВО. Вона сприяє інтеграції знань, отриманих студентами під час попереднього теоретичного навчання. Практична робота в системі закладів вищої освіти та масового спорту чи спорту вищих досягнень спонукає студентів до вдосконалення своїх індивідуальних технологій побудови навчально-виховного, тренувального процесу, більш ефективного використання існуючих методів і форм роботи викладача ЗВО, тренера з обраного виду спорту.

В процесі проходження тренерської переддипломної практики за спеціальністю у студентів формуються такі **інтегральні компетентності**:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимогу сфери фізичної культури і спорту.

В процесі проходження тренерської переддипломної практики за спеціальністю у студентів формуються такі **загальні компетентності**:

– здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу нових складних ідей на основі логічних аргументів та перевірених фактів;

– здатність розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження;

– здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику;

– здатність до самоосвіти і самовдосконалення, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації ;

– здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

- здатність визначати і формулювати професійні завдання, приймати обґрунтовані рішення;
- здатність здійснювати аналіз й осмислення загальнонаукової та професійно орієнтованої літератури, у тому числі іноземної (ПК-10);
- здатність організовувати маркетингову діяльність у сфері фізичної культури і спорту;
- здатність до розв’язання значущих соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем.

В процесі проходження тренерської переддипломної практики за спеціальністю у студентів формуються такі професійні компетентності:

- здатність до спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі освіти/педагогіки з проблем фізичної культури і спорту;
- здатність здійснювати об’єктивний аналіз сучасного стану та тенденцій розвитку національної системи фізичної культури і спорту;
- здатність до створення інноваційних комплексних проектів з фізичної культури і спорту, лідерство та повна автономність під час їх реалізації;
- здатність визначати перспективні шляхи використання засобів фізичного виховання і спорту для дітей, молоді та дорослих з врахуванням їх рівня підготовленості, мотивації, умов проведення занять та соціальних потреб;
- здатність до саморозвитку і самовдосконалення протягом життя, здатність нести відповідальність за навчання інших;
- здатність моделювати та прогнозувати процес підготовки спортсменів обраних видів спорту, моделювати та прогнозувати процес підготовки спортсменів в інваспорті;
- здатність планувати, організовувати оздоровчо-розважальні і спортивні заходи, бути обізнаним у правилах суддівства спортивних змагань, проводити оцінювання рівня фізичної підготовленості;
- здатність визначати роль рухової активності для формування здорового способу життя, збереження й зміцнення здоров’я, проводити ефективну агітацію і пропаганду серед населення;
- здатність до використання ефективних методів дослідження і аналізу результатів у фізичній культурі та спорті, вміти здійснювати пошук спеціальної інформації у вітчизняній та іноземній літературі.

Зазначені компетентності є базовими для педагогічної діяльності та в спортивній роботі. Вони покладені в основу виконання професійних обов’язків викладача ЗВО з фізичного виховання та тренера з обраного виду спорту.

Мета та завдання тренерської практики за спеціальністю

Головна мета тренерської переддипломної практики за спеціальністю полягає у вдосконаленні знань щодо структури та змісту педагогічної діяльності в ЗНО та в фізкультурно-спортивних організаціях, опануванні студентами сучасних методів і форм організації роботи викладача фізичного виховання, тренера з виду спорту, формуванні на базі отриманих знань практичних навичок та умінь, необхідних для професійного виконання обов'язків магістра фізичного виховання.

Вказана практика формує у студентів вміння самостійно приймати обґрунтовані рішення, творчо використовувати свої знання у практичній діяльності.

Поставлена мета досягається в процесі:

вивчення структури та змісту роботи кафедр ЗВО фізкультурного та спортивного спрямування;

вивчення структури та змісту роботи спортивних організацій, що є базами практики;

створення системи знань про зміст і характер педагогічної та тренерської діяльності, а саме: організаційної, виховної, навчально-спортивної, науково-дослідницької, адміністративно-господарчої, суддівської та представницької, ін.;

формуванням стійких навичок організації, планування та проведення навчально-виховного та тренувального процесу, а також контролю за його ефективністю;

освоєнням передових методів організації і планування діяльності тренера з обраного виду спорту.

В процесі тренерської переддипломної практики за спеціальністю студенти отримують з предметної області такі знання:

- організацію навчально-виховної роботи в ЗВО;
- організацію спортивної роботи за педагогічною спеціальністю та/або спортивною спеціалізацією;
- інноваційні технології побудови навчально-тренувального процесу та організації спортивних заходів;
- методики формування знань, умінь та навичок, необхідних для найбільш ефективного вирішення педагогічних завдань спортивного тренування;
- методики обґрунтування оздоровчого впливу фізичних вправ на стан здоров'я спортсменів при різних формах організації тренувального процесу;
- організацію та проведення спортивних змагань ;
- правила суддівства змагань.

За умови успішного проходження практики студенти повинні знати:

В законодавчу та нормативну базу з організації фізичного виховання студентів у вищій школі;

законодавчу та нормативну базу з організації спортивної роботи за спеціальністю та/або спортивною спеціалізацією;

інноваційні технології побудови навчально-виховного та тренувального процесу, методи організації спортивних заходів;
 систему найпоширеніших науково-методичних положень, що відображають сучасний стан національної системи фізичного виховання та спортивної роботи, створюють фундамент для подальшого вдосконалення професійної майстерності магістра фізичної культури і спорту.

За умови успішного проходження практики студенти повинні вміти:

розробляти заходи вдосконалення процесу фізичного виховання студентів;

розробляти заходи вдосконалення тренувального процесу з обраного виду спорту;

оцінювати та аналізувати фізичну підготовленість, фізичний розвиток та функціональний стан;

самостійно працювати з науковою та методичною літературою, удосконалювати свою професійну майстерність;

проводити наукові дослідження, аналіз зібраних статистичних даних, формулювати висновки, та обґрунтовувати пропозиції щодо вдосконалення фізичної культури і спорту.

Обґрунтування вибору засобів та методів практичної підготовки студентів для тренерської переддипломної практики за спеціальністю здійснюється з урахуванням отриманих ними знань з навчальних дисциплін: інформаційне забезпечення фізичної культури і спорту; допоміжні засоби у спортивному тренуванні; основи управління у фізичній культурі і спорті; методика організації спортивної роботи у ЗВО; організація масових спортивних заходів; організація і проведення показових виступів; педагогіка вищої школи; методика занять спортом у дорослому віці; теорія і методика юнацького спорту; теорія і практика інваспорту; заходи безпеки в спорті; профілактика спортивного травматизму; діагностика спортивних споруд та обладнання; основи моделювання та прогнозування процесу підготовки спортсменів; системи обробки інформації у фізичній культурі та спорті; наукові дослідження у фізичному вихованні і спорті.

Основні завдання тренерської переддипломної практики за спеціальністю такими:

вдосконалення професійних навичок та вмінь щодо організації та проведення навчально-виховного процесу з фізичного виховання в ЗВО;

вдосконалення професійних навичок та вмінь щодо організації та проведення тренувального процесу з обраного виду спорту;

підготовка до самостійної роботи викладачем ЗВО, тренером з виду спорту.

вдосконалення знань щодо структури та змісту роботи викладача вищої школи, тренера з виду спорту на різних етапах спортивної підготовки, а саме: в групах СВ, СМГ, ОГ; в дитячо-юнацькій спортивній школі; в спеціалізованій дитячо-юнацькій спортивній школі; в школі вищої спортивної майстерності; в центрі олімпійської підготовки; спортивному клубі; федерації з виду спорту; інших спортивних організаціях.

вдосконалення навичок організації, планування, проведення освітнього процесу, здійснення контролю за ним та організації змагальної діяльності;

вдосконалення знань щодо структури, форм, методів та змісту діяльності баз практики на основі вивчення нормативної організаційно-методичної, фінансової документації та проведення бесід з керівним складом.

Зміст тренерської переддипломної практики за спеціальністю

Змістом тренерської переддипломної практики за спеціальністю є такі види роботи: організаційна; навчально-тренувальна; виховна; профорієнтаційна; адміністративно-господарська та фінансова; науково-методична (рис. 2).

Рис. 2. Види робіт, що складають зміст педагогічної практики у ЗВО.

Організаційна робота.

- 1.1. Участь в організації семінарів, конференцій, спортивних заходів.
- 1.2. Вивчення інфраструктури, системи управління та кадрового складу (спортивної організації) бази практики.
- 1.3. Проведення бесід з керівниками ЗВО (спортивної організації) бази практики, деканом, завідувачем кафедри.
- 1.4. Вивчення загального річного плану роботи бази практики.
- 1.5. Підготовка звітної документації до звіту з захисту тренерської переддипломної практики за спеціальністю.

Навчально-тренувальна діяльність.

- 2.1. Ознайомлення з плануванням та обліком роботи з групами студентів (ГСВ, ОГ, СМГ).
- 2.2. Вивчення технологій організації навчально-тренувальної роботи з групами спортсменів.
- 2.3. Складання робочих планів в закріплених групах (початкової підготовки, основної групи і групи спортивного вдосконалення).
- 2.4. Складання поурочних планів-конспектів для закріплених груп.

2.5. Спостереження і аналіз відкритих навчальних занять досвідченими педагогами, вивчення змісту роботи з підготовки до навчально-тренувального процесу.

2.6. Проведення педагогічних аналізів 2-х занять.

2.7. Здійснення хронометражу динаміки фізичного навантаження та побудова фізіологічної кривої тренуваного заняття.

2.8. Самостійне проведення в ролі викладача (тренера) не менш п'яти навчально-тренувальних занять за весь період практики.

2.9. Проведення обліку успішності навчально-тренувальної та змагальної діяльності в закріпленій групі.

Виховна робота.

3.1. Участь в організації та проведенні спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів під час практики.

3.2. Проведення не менш 2-х бесід з проблематики фізичного виховання та спорту в закріпленій групі.

3.3. Участь в організації та проведенні спортивних змагань з виду спорту, передбаченого календарним планом спортивних заходів бази практики.

Профорієнтаційна робота.

4.1. Виявлення інтересів до занять спортом та відповідних здібностей в учнів випускних класів за допомогою опитування чи анкетування.

4.2. Проведення індивідуальних бесід з учнями випускних класів про роботу факультету фізичного виховання та мистецтв.

4.3. Участь у розробці сценарію, організації та проведення спортивного свята (за погодженням з керівником практики).

4.4. Підготовка та розповсюдження наочної інформації про факультет здоров'я та фізичного виховання, спортивних досягненнях студентів факультету (за погодженням з керівником практики).

Адміністративно-господарська та фінансова діяльність.

5.1. Вивчення фінансових документів спортивної організації, на базі якої проходить практика.

5.2. Оформлення документації для проведення навчально-тренувальних зборів спортивних змагань, інших спортивно-масових заходів (за погодженням з керівником практики).

5.3. Ознайомлення з порядком складання фінансових звітів про проведення спортивних заходів та відряджень та складання таких звітів за погодженням з керівником практики.

5.4. Ознайомлення з технологією придбання спортивної форми, інвентарю, обладнання, його списання.

5.5. Ознайомлення з методикою складання угоди на оренду спортивної бази та складання таких угод за погодженням з керівником практики.

Методична та наукова робота.

6.1. Вивчення нормативних документів з питань організації навчальної та спортивної роботи.

6.2. Вивчення методичної літератури з організації, проведення та управління освітнім процесом.

6.3. Проведення індивідуальних та участь у групових дослідженнях за програмою практики.

6.4. Узагальнення та аналіз даних тестування в процесі тренувальних занять, результатів спортивних змагань.

6.5. Виконання наукової роботи за темою, визначеною науковим керівником дипломної магістерської роботи.

6.6. Участь у роботі тренерської ради (засідання кафедри, педагогічної ради, наради федерації з виду спорту).

6.7. Виступи перед студентами на спортивну тематику.

6.8. Ознайомлення з науковою та навчально-методичною документацією бази практики.

За час проходження тренерської переддипломної практики за спеціальністю студенти-практиканти зобов'язані виконати всі розділи програми у відповідності до індивідуального плану практики. Розрахунок годин за розділами програми корегується керівниками практики з врахуванням особистого досвіду студента, набутих ним навичок, умінь та знань.

В освітньому процесі студенти орієнтуються на план роботи викладачів (тренерів) від бази практики. Водночас кожний практикант зобов'язаний проявляти особисту ініціативу і творчість, уникати шаблонів і формалізму в проведенні навчально-тренувальних занять та фізкультурно-спортивних заходів. З цією метою практикант зобов'язаний:

- проводити навчально-тренувальні заняття з студентами різних вікових категорій, різних за своєю фізичною підготовленістю та здоров'ям;

- проводити навчально-тренувальні заняття з спортсменами різних вікових категорій, різних за своєю спортивною підготовленістю;

- планувати проведення занять як в приміщенні, так і на відкритих майданчиках;

- урізноманітнювати зміст занять та методи їх проведення, здійснювати пошук та впроваджувати у навчальний процес студентів новітні технології фізичного виховання;

- застосовувати новітні технології організації тренувального процесу з виду спорту;

- використовувати сучасні методи тренування: змагальний, груповий, індивідуальний та інші;

- приймати участь в агітаційній та роз'яснювальній роботі, в оформленні наочних засобів інформації;

впроваджувати в навчальний (тренувальний) процес передові наукові та науково-інформаційні технології.

Керівництво виробничою переддипломною практикою за спеціальністю

Безпосередню за організацію практики та контроль за її проведенням покладається на керівника практики від академії.

Керівник практики від університету призначається наказом ректора з числа науково-педагогічних працівників факультету фізичного виховання та мистецтв.

Керівник тренерської переддипломної практики за спеціальністю від академії контролює готовність бази практики до початку її проведення. Він готує проект наказу ректора з проходження практики студентами, письмові направлення на бази практик, бланки щоденників практик. Перед початком практики проводить необхідні організаційні заходи: інструктаж студентів про порядок проведення практики; надає студентам-практикантам необхідну документацію тощо. По закінченню практики керівник проводить диференційований залік, де приймає та оцінює звіти студентів про проходження практики.

До керівництва тренерської переддипломної практики за спеціальністю також залучаються досвідчені викладачі (тренери з виду спорту) від бази практики. Педагогічний та тренерський склад від бази практики забезпечує високу якість виконання кожним студентом його індивідуального плану роботи. Керівник від бази створює студентам необхідні умови роботи. Він відповідальний за проведення інструктажів щодо охорони праці та техніки безпеки.

На керівників від бази покладені обов'язки контролю за проведенням студентами навчально-тренувальних занять, дотриманням правил внутрішнього розпорядку. Свої зауваження та рекомендації керівники від бази практики заносять в журнал обліку проходження тренерської переддипломної практики за спеціальністю.

Обов'язки студентів-практикантів

Під час тренерської переддипломної практики за спеціальністю на студентів-практикантів покладаються такі обов'язки:

До початку практики бути присутнім на консультації, засвоїти мету та завдання практики; отримати інформацію про базу, де проходитиме практика; підготувати програму стажування та всі необхідні документи;

За необхідністю пройти медогляд та отримати медичну картку з дозволом роботи у школах чи фізкультурно-спортивних організаціях;

Своєчасно прибути на базу практики, доповісти керівнику від бази про прибуття, отримати інструкції про особливості проходження практики в освітньому чи спортивному закладі, яка є базою практики, ознайомитися з заходами безпеки;

В повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики;

Вести записи у робочому щоденнику практики за встановленою формою;

Вивчити та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, тренерської санітарії та гігієни;

Нести повну відповідальність за якість своєї роботи та здоров'я студентів чи спортсменів під час занять, спортивних тренувань та спортивних змагань;

Своєчасно скласти звіт та диференційований залік з практики.

разі надання відповідного обґрунтування і дозволу кафедри, деканату та при наявності підписаного договору з базою практики студент може самостійно вибрати для себе місце проходження практики тренерської переддипломної практики за спеціальністю.

Для попередження неправомірних дій та нещасних випадків всю практичну роботу з студентами чи спортсменами студенти-практиканти проводять тільки під наглядом керівників від бази та з їх згоди.

Студенти-практиканти готують до заліку з захисту тренерської переддипломної практики за спеціальністю такі документи:

Індивідуальний план роботи на період проходження практики.

Звіт про роботу за період проходження практики;

Щоденник практики;

Плани-конспекти навчально-тренувальних занять;

Копії документів проведення спортивних заходів (положення про змагання, наказ на його проведення, протоколи змагань, наказ з підведенням підсумків змагань);

Інші документи (за вимогою керівника практики).

Обов'язки керівника тренерської переддипломної практики за спеціальністю від університету

Керівник тренерської переддипломної практики за спеціальністю від університету зобов'язаний:

Підготувати робочу програму практики, критерії оцінювання практики, проект наказу про практику (для денної форми навчання) та проект розпорядження по факультету (для заочної форми навчання), індивідуальні направлення на відповідні бази практик для студентів, щоденники практики для кожного студента;

Вивчити програму практики, відвідати базу та підготувати, умови необхідні для початку практичної роботи студентів;

Забезпечити проведення необхідних організаційних заходів перед початком практики: провести інструктаж про порядок проходження практики, заходів безпеки, критеріями оцінювання;

Забезпечити студентів необхідними документами: направленнями на практику, програмою практики, щоденниками, методичними рекомендаціями ін.;

Ознайомити практикантів з порядком звітності щодо виконань завдань практики;

У тісному контакті з керівництвом від бази практики забезпечити високу якість її проходження, згідно з програмою;

Проводити контроль умов праці студентів та дотримання ними правил техніки безпеки та охорони праці;

Проводити контроль виконання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку та графіків роботи бази практики.

У складі комісії, визначеної завідувачем кафедри, та у встановлений розкладом час, забезпечити складання заліку з практики;

По завершенню практики подати завідувачу кафедри письмовий звіт про її проведення з особистими зауваженнями та пропозиціями щодо вдосконалення практики.

Обов'язки керівника тренерської переддипломної практики за спеціальністю від бази

Керівник тренерської переддипломної практики за спеціальністю від бази зобов'язаний:

Ознайомити студентів-практикантів з працівниками спортивної установи, інфраструктурою та змістом роботи бази практики;

Забезпечити умови для виконання програми практики, в першу чергу, надати доступ студентів до роботи з нормативними, науковими та методичними документами;

Ознайомити студентів-практикантів з особливостями проведення учбових занять та спортивних заходів;

Залучати студентів-практикантів до проведення занять, тренувань та спортивних змагань;

Залучати студентів-практикантів до участі у проведенні відкритих та методичних занять;

Консультувати студентів-практикантів з усіх питань, що виникають в процесі проходження практики;

Надавати письмові характеристики професійним здібностям студентів та оцінку якості виконання ними програми практики.

Головним завданням керівника від бази є створення найбільш сприятливих умов для ефективного виконання студентами програми практики,

проведення наукових досліджень за темою магістерської дипломної роботи, забезпечення організаційно-методичної допомоги.

Керівник від бази практики здійснює свою роботу у тісному контакті із керівником практики від університету.

Форми та методи контролю

Керівники тренерської переддипломної практики за спеціальністю при оцінюванні студентів враховують їх рівень професійних умінь та навичок за такими критеріями:

повнотою виконання програми практики;

ефективністю методів і прийомів, які використовував студент для досягнення мети та вирішення завдань практики;

способами самостійного вирішення проблем, що виникали у процесі проходження практики;

характером незалежних відгуків студентів чи спортсменів про роботу практиканта та його моральні якості;

вмінням студентом-практикантом приймати нестандартні та самостійні рішення;

випадками порушення трудової дисципліни під час проходження практики.

Контроль виконання студентами завдань практики здійснюється керівником практики від академії та керівником від бази практики. Для цього керівники практики проводять оперативний, поточний та підсумковий контролю.

Оперативний контроль проводиться безперервно протягом всієї практики; оперативний контроль передбачає збір інформації про виконання студентом кожного конкретного завдання, передбаченого планом проходження практики, дотримання вимог трудової та навчальної дисципліни, правил безпеки. Результати оперативного контролю повинні своєчасно доводитися до відому студентів. Важлива інформація може фіксується керівником у письмовій формі. Загалом, метою оперативного контролю є оперативне реагування на можливі відхилення практиканта від програми та надання допомоги у своєчасному виправленні помилок.

Поточний контроль проводиться наприкінці виконання того чи іншого розділу програми практики, для прикладу, проведення спортивного змагання, етапу наукового дослідження, ін. Мета поточного контролю – оцінити якість виконаної частини програми та допомогти практикантам провести об'єктивний аналіз її результатів, акцентувавши увагу на позитивних результатах та допущених помилках. З висновками поточного контролю та оцінкою роботи керівники практики повинні одразу ознайомити практикантів.

Підсумковий контроль проводиться по завершенню практики з метою оцінки ефективності виконання програми. Оцінювання ефективності виконання програми практики проводиться у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з тренерської переддипломної практики за спеціальністю проводиться комісією, призначеною завідувачем кафедри, до складу якої обов'язково входять 3 особи. Обов'язковими членами комісії є керівник практики від університету та завідувач кафедри. Під час проведення заліку студент-практикант у присутності своєї навчальної групи доповідає про виконану роботу та відповідає на питання членів комісії. При оцінюванні результатів проходження практики враховується відгук керівника від бази, оцінює усний звіт студента про виконану під час практики роботу та перевіряється якість підготовки документів, передбачених планом практики.

До диференційованого заліку з тренерської практики за спеціальністю допускаються студенти, які виконали наступні вимоги:

надали щоденник практики;

надали позитивну характеристику про проходження практики, підписану відповідальним від бази та затверджену юридичною особою від бази практики (підпис затверджено печаткою);

надали для перевірки конспекти проведених під час проходження практики занять чи тренувань та письмового матеріалу про виконання завдань практики (копії журналів тренувань, протоколів спортивних змагань, відомостей проведених тестувань, копії наказів та розпоряджень, документів обліку, тощо); не отримали серйозних зауважень про порушення трудової дисципліни.

Результати складання диференційованого заліку з захисту тренерської переддипломної практики за спеціальністю оцінюються у відповідності до вимог «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» затвердженого наказом ректора ДЗВО «УжНУ» №698/01-17 від 08.05.2015 р. Оцінювання проводиться в трьох шкалах оцінок: рейтинговій, ECTS та національній (таблиця 4)

Відповідно до зазначеного Положення, диференційованим заліком вважається форма підсумкового (семестрового) контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни, де не передбачено складання екзамену. Диференційованим заліком оцінюються результати захисту тренерської переддипломної практики за спеціальністю.

Залік з тренерської практики за спеціальністю виставляється з урахуванням виконаної студентом роботи та на підставі звіту. Оцінка з диференційованого заліку виставляється на підставі результатів захисту студентом звіту перед спеціальною комісією, визначеною кафедрою, за участю керівників практики. В комісії повинно бути не менше трьох осіб.

Таблиця 4

Шкали оцінювання: рейтингова, ECTS та національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінки за виробничу переддипломну практику за спеціальністю заносяться до академічних відомостей.

Студентам, які одержали з практики оцінку «незадовільно», може призначатися повторне проходження практики у термін, визначений деканом факультету.

Повторний дозвіл з проходження практики складається з дозволу декана факультету в присутності комісії з трьох осіб, до складу якої обов'язково входять керівник практики від академії і завідувач кафедри.

Перелік звітних документів для заліку з тренерської практики за спеціальністю

До захисту практики студенти готують такі звітні документи: щоденник практики; відгук керівника від бази практики; копії первинних письмових матеріалів; документи проведення спортивних заходів під час тренерської переддипломної практики за спеціальністю; звіт про педагогічну практику та його презентацію (рис. 3).

- Щоденник практики
- Відгук керівника від бази практики
- Копії первинних письмових матеріалів
- Документи проведення спортивних заходів під час тренерської переддипломної практики за спеціальністю
- Звіт про педагогічну практику та його презентаці

Рис. 3. Перелік звітних документів для захисту з тренерської переддипломної практики за спеціальністю.

Щоденник практики

Щоденник практики є звітним документом, має визначенні кафедрою структуру і зміст. У щоденнику студент-практикант у довільній формі занотує виконану ним роботу. Щоденник ведеться кожним студентом особисто.

Відгук керівника від бази практики

У відгуку керівник від бази практики дає стислу характеристику та оцінку роботи студента з висновками і пропозиціями.

Копії первинних письмових матеріалів

Студенти представляють копії первинних письмових матеріалів (керівних, організаційних та облікових документів) – розгорнутий план-конспект залікового заняття і плани-конспекти проведених навчально-тренувальних занять, план конспект виховного заходу (конспект бесіди, сценарій або положення про проведення змагань), протоколи, відомості, інші копії документів, передбачених програмою практики.

Звіт про практику та його презентація.

У звіті на титульному аркуші вказується назва ЗВО, факультету, кафедри, вид практики, прізвище, ім'я по батькові студента, який проходив практику; посади, наукові ступені і вчені звання керівників практикою від ЗВО та бази.

В основній частині, яка складається з трьох розділів, вказуються: основні відомості про роботу практиканта; результати практики; результати власних наукових досліджень.

В розділі «Основні відомості про роботу практиканта»: зазначаються мета і завдання практики, план і терміни її проходження, методи роботи студента практиканта.

В розділі «Результати практики»: кількість опрацьованої наукової літератури, нормативних документів, посібників; докладний зміст діяльності студента під час проходження практики, зі вказівками на зміст конкретних завдань, проведених заходів, а також на долю участі студента в їх проведенні, на повноту виконання індивідуального плану практику.

В розділі «Результати власних досліджень»: подаються результати досліджень, висновки та рекомендації щодо підсумків дослідницької роботи, а також практичні рекомендації щодо використання результатів наукових досліджень у практичній роботі.

Критерії оцінювання студентів-практикантів

В таблиці 5 представлені складові рейтингового оцінювання залікового модульного контролю. До складових рейтингового оцінювання залікового модульного контролю належать: оцінка за щоденник практики; відгук керівника від бази практики; оцінка первинних письмових матеріалів; оцінка документів проведених спортивних заходів під час тренерської тренерської практики; оцінка за презентацію звіту.

Таблиця 5

Складові рейтингового оцінювання залікового модульного контролю

Показники	Бали
1. Оцінка за щоденник практики	0-20
2. Відгук керівника від бази практики	0-20
3. Оцінка первинних письмових матеріалів	0-20
4. Оцінка документів проведених спортивних заходів під час практики	0-20
5. Оцінка за презентацію звіту	0-20
Залікова рейтингова оцінка	0-100

Критерії оцінювання якості оформлення щоденника з тренерської переддипломної практики за спеціальністю

18-20 балів - щоденник з практики за профілем майбутньої спеціальності оформлений у відповідності до всіх вимог, його зміст повністю відображає результати виконання завдань практики;

15-17 балів - щоденник оформлений у відповідності до вимог, його зміст достатньо повно відображає результати виконання основних завдань практики; 12-14 балів - щоденник оформлений у відповідності до вимог, але його зміст не достатньо відображає результати виконання основних завдань практики;

0-11 балів - щоденник наближено відображає результати виконання основних завдань практики, або він не наданий для перевірки та оцінювання.

Критерії оцінювання відгуку керівника від бази практики

18-20 балів - відгуку керівника від бази практики містить позитивну характеристику роботи студента та високу оцінку його професійним якостям;

15-17 балів - відгуку керівника від бази практики містить загалом позитивну характеристику роботи студента та задовільну оцінку його професійним якостям;

12-14 балів - відгуку керівника від бази практики містить загалом позитивну характеристику роботи студента з зазначенням окремих недоліків та посередню оцінку його професійним якостям;

0-11 балів - відгуку керівника від бази практики містить негативну характеристику студента з зазначенням недоліків в його роботі та незадовільну оцінку його професійним якостям.

Критерії оцінювання первинних письмових матеріалів

18-20 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до вимог стандартів державного діловодства;

15-17 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до вимог стандартів державного діловодства але містять деякі неточності;

12-14 балів - представлено копії первинних письмових матеріалів в повному об'ємі; документи оформлені не у відповідності до вимог стандартів державного діловодства але містять деякі неточності;

0-11 балів - представлено не всі копії первинних письмових матеріалів; документи оформлені з значними відхиленнями від вимог стандартів державного діловодства; або документів не було представлено.

Критерії оцінювання документів проведених спортивних заходів під час тренерської переддипломної практики за спеціальністю

18-20 балів - представлено копії документів проведених спортивних заходів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до державних стандартів та правил проведення спортивних змагань;

15-17 балів - представлено копії документів проведених спортивних заходів в повному об'ємі; документи оформлені відповідно до державних стандартів та правил проведення спортивних змагань але деякі з них містять неточності;

12-14 балів - представлено копії документів проведених спортивних заходів в повному об'ємі; оформлення документів не відповідає встановленим стандартам та правилам проведення спортивних змагань;

0-11 балів - представлено не всі копії документів проведених спортивних заходів; оформлення документів не відповідає встановленим стандартам та правилам проведення спортивних змагань; або документів не було представлено.

Критерії оцінювання презентації звіту з педагогічної практики в школі представлені в таблиці 6.

Таблиця 6

Критерії оцінювання презентації звіту з тренерської переддипломної практики за спеціальністю

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно (18-20 балів)	Студент у повному обсязі доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив всебічні, глибокі теоретичні та методологічні знання побудови навчально-тренувального процесу та вміння вирішувати типові завдання професійної діяльності викладача (тренера з обраного виду спорту). Виявив методичні вміння і навички складання та оформлення робочої документації.
Добре (15-17 балів)	Студент у повному обсязі доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив достатньо глибокі знання побудови навчально-тренувального процесу, вміння вирішувати типові завдання професійної діяльності викладача (тренера з обраного виду спорту). Виявив достатні вміння і навички складання та оформлення робочої документації.
Задовільно (12-14 балів)	Студент не впевнено доповів про виконання програми практики та зачитав схвальний відгук керівника від бази практики. Під час захисту виявив не достатньо глибокі знання з основ побудови навчально-тренувального процесу та задовільну здатність вирішувати типові завдання професійної діяльності викладача
Незадовільно (0-11 балів)	Студент не виконав програму практики.

Для оцінки презентації звіту з тренерської практики за спеціальністю використовується двадцятибальна шкали оцінювання. Загальна оцінка, яку може отримати студент за презентацію свого звіту під час захисту практики, не перевищує 20 балів.

Методика оцінювання роботи студентів в період тренерської переддипломної практики за спеціальністю

Методика оцінювання планів-конспектів занять:

5 балів виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту заняття з фітнесу передбачив таке:

записав завдання заняття з фізичного виховання, враховуючи вікові особливості та рівень підготовленості студентів;

вказав пріоритетний розвиток фізичних якостей для заняття з фітнесу(тренувального заняття) та оптимальний об'єм фізичного навантаження;

вказав адекватні методи фізичного виховання студентів;

передбачив місця проведення заняття з фітнесу(тренувального заняття), необхідне обладнання та конкретні засоби навчання для окремого заняття;

в плані-конспекті заняття з фітнесу зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу заняття;

описав детально зміст заняття з фізичного виховання;

передбачив нестандартні педагогічні ситуації, які можуть виникати під час проведення заняття з фізичного виховання, можливі ускладнення та шляхи їх вирішення;

надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту заняття з фізичного виховання.

4 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту заняття з фітнесу передбачив таке:

записав завдання заняття з фізичного виховання, враховуючи вікові особливості студентів;

вказав пріоритетний розвиток фізичних якостей для заняття з фізичного виховання;

вказав методи фізичного виховання студентів;

передбачив місця виконання спортивних вправ, необхідне обладнання та конкретні засоби навчання;

в плані-конспекті заняття з фітнесу зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу заняття;

описав достатньо детально зміст заняття з фізичного виховання.

надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

3 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту заняття з фітнесу передбачив таке:

записав завдання заняття з фізичного виховання (тренувального заняття);

вказав пріоритетний розвиток фізичних якостей під час заняття з фізичного виховання;

вказав методи фізичного виховання студентів;

в плані-конспекті заняття з фітнесу зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу заняття;

описав не достатньо детально зміст заняття з фізичного виховання.

надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

2 бали виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту заняття з фітнесу передбачив таке:

не записав завдання заняття з фітнесу в повному об'ємі;

не зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей для заняття з фізичного виховання;

в плані-конспекті заняття з фітнесу зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу заняття;

описав не достатньо зміст заняття з фізичного виховання.

не надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

1 бал виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він при складанні плану-конспекту заняття з фітнесу фізичної культури передбачив таке:

не записав завдання заняття з фізичного виховання;

не зазначив пріоритетний розвиток фізичних якостей під час заняття з фізичного виховання;

в плані-конспекті заняття з фітнесу зазначив його розділи, засоби і тривалість кожного розділу заняття, але припустився помилок;

описав не достатньо зміст заняття з фізичного виховання.

не надав список наукової, методичної літератури, яка була використана під час написання плану-конспекту.

0 балів виставляється студенту-практиканту в тому випадку, якщо він не підготував плану-конспекту заняття з фізичного виховання.

Методика оцінювання проведення студентами-практикантами заняття з фізичного виховання:

5 балів виставляється студенту, якщо заняття з фітнесу або його частини проведено на високому організаційно-методичному рівні; на занятті

обґрунтовано висувались і ефективно розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; раціонально застосовувались новітні методи навчання та прийоми мотивації студентів з урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась на належному рівні навчальна дисципліна; було проявлено творчу ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено на належному рівні підсумки заняття з фізичного виховання.

4 бали - виставляється студенту, якщо заняття з фітнесуабо його частини проведено на організаційно-методичному рівні; на занятті доводились і ефективно розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; раціонально застосовувались методи навчання та прийоми мотивації студентів (спортсменів) з урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась на належному рівні навчальна дисципліна; було проявлено ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено на належному рівні підсумки заняття з фізичного виховання;

3 бали - виставляється студенту, якщо заняття з фітнесуабо його частини проведено на задовільному організаційно-методичному рівні; на занятті (тренуванні) доводились і розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; застосовувались сучасні методи навчання студентів з урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; підтримувалась на належному рівні навчальна дисципліна; було проявлено ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено підсумки заняття;

2 бали - виставляється студенту, якщо заняття з фітнесуабо його частини проведено на задовільному організаційно-методичному рівні; на занятті не ефективно розв'язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання; застосовувались методи навчання студентів без урахуванням їх вікових і особистісних характеристик; навчальна дисципліна підтримувалась не на належному рівні; не було проявлено ініціативність у використанні дидактичного матеріалу; проведено підсумки заняття;

1 бал - виставляється студенту, якщо заняття з фітнесу(або його частини) проведено на недостатньому організаційно-методичному рівні;

0 балів - виставляється студенту, якщо заняття з фітнесуабо його частини не були проведені.

Зразки документів для захисту тренерської практики за спеціальністю

Документ А

ХАРАКТЕРИСТИКА

на студента-практиканта _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

Студента ___-го курсу факультету фізичного виховання та мистецтв, який проходив тренерську практику за спеціальністю на базі _____ в період з _____ до _____ 201__ року

Загальні дані про студента-практиканта, його теоретичну, методичну та практичну підготовку:

мотивація студента-практиканта до практики, його навчальна дисципліна, сумлінність, ініціативність, активність і самостійність в роботі;

наявність знань, умінь і навичок при складанні навчальної документації, планування всіх форм роботи, звітних документів;

педагогічні навички в проведенні навчально-тренувальних занять, вміння організувати самостійну роботу;

вміння оцінювати й врахувати рівень фізичного розвитку і фізичної підготовленості вікові та індивідуальні особливості;

організаційні здібності, вміння підготувати і провести спортивні заходи, проводити виховну і агітаційно-пропагандистську роботу;

схильність до наукової, аналітичної діяльності; володіння сучасними методами наукових досліджень, знання інтернет технологій;

вміння використовувати у педагогічній роботі сучасні наукові досягнення, знання наукової літератури, спеціалізованих періодичних видань; вміння оцінити сучасний стан розвитку сфери спортивного тренування;

вміння студента-практиканта критично оцінити проведену роботу, врахувати і виправити допущені помилки;

інші особисті якості та властивості, проявлені в період практики, які характеризують його професійну підготовку і майбутню навчально-тренувальну діяльність.

Студент (ка) _____ обсяг програми тренерської переддипломної практики за спеціальністю виконав (ла) повністю і вчасно. По завершенню навчання здатен(на) обіймати посаду тренера з _____ виду спорту.

Оцінка за виробничу практику: _____.

Підписи:

Керівник _____ (_____)
(печатка) (підпис) (прізвище, ініціали)

Керівник бази практики _____ (_____)
(підпис) (прізвище, ініціали)

План-конспект заняття № ____

Тема: _____

Мета: _____

Група _____

Дата проведення « ____ » _____ 201_ р.

Місце проведення: _____

Завдання : 1. _____

_____

Інвентар та обладнання : _____

Оцінка за конспект: _____

Оцінка за проведення: _____

№	Зміст	Дозування (хв.)	Організаційно методичні вказівки
I.	Підготовча частина		
1.1.	_____		
1.2.	_____		
II.	Основна частина		
2.1.	_____		
2.2.	_____		
2.3.	_____		
III.	Заключна частина		
3.1.	_____		
3.2.	_____		

Список використаної літератури

1.

2.

3.

Студент-практикант _____

Підпис

(_____)

Прізвище, ініціали

Документ В**Індивідуальний план роботи з тренерської практики за спеціальністю**

студента

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

період з « ____ » _____ до « ____ » _____ 201__

Види роботи	Термін про виконання	Відмітка
Організаційна робота. 1.1 1.2..... Навчально-тренувальна робота. 2.1 2.2..... Виховна робота. 3.1 3.2..... Профорієнтаційна робота. 4.1 4.2..... Адміністративно-господарська та фінансова діяльність. 5.1 5.2..... Методична робота 6.1 6.2....		

Студент-практикант _____

Підпис

(_____)

Прізвище, ініціали

Варіант аналізу плану-конспекту заняття з фітнесу

Аналіз завдань заняття з фізичного виховання:

- а) відповідність заняття з фітнесу робочому плану викладача, умовам проведення;
- б) правильність формулювання завдань заняття з фізичного виховання;
- в) відповідність оформлення плану-конспекту заняття з фізичного виховання рекомендованій формі.

Аналіз графи "Зміст":

- а) проводиться правильність запису вправ (термінологія);
- б) визначається відповідність якості та кількості вправ у підготовчій частині заняття з фітнесу до сформульованих завдань, їх відповідність руховим можливостям студентів, чи забезпечують ці вправи загальну функціональну готовність до виконання основної частини навчально-тренувального заняття;
- в) в основній частині проводиться аналіз змісту та якості вибраних вправ, наявність основних і допоміжних вправ, чи забезпечують вони вирішення завдань заняття з фітнесу;
- г) у заключній частині конспекту проводиться аналіз того, чи забезпечують застосовані засоби відновлення організму.

Аналіз графи "Дозування":

- а) доцільність дозування фізичного навантаження згідно з методичними рекомендаціями щодо розвитку рухових якостей;
- б) методична доцільність розподілу часу на вирішення завдань заняття з фізичного виховання.

Аналіз графи "Організаційні і методичні вказівки":

- а) визначається наявність та доцільність записів про методи організації студентів;
- б) визначається доцільність використання засобів (фізичних вправ) заняття з фізичного виховання;
- в) визначається доцільність інтервалів відпочинку,;
- г) визначається характер виконання фізичних вправ (темп, швидкість, амплітуда) та ін.

Документ Д

Варіант аналізу проведеного студентом заняття з фітнесу

Аналіз проведення заняття з фітнесу передбачає оцінювання реалізації оздоровчих, освітніх та виховних завдань.

Аналіз вирішення освітніх завдань включає:

- а) загальну ефективність виконання освітніх завдань в освітньому процесі;
- б) відповідність застосованих на навчально-тренувальному занятті засобів тренування до зазначених у конспекті засобів;
- в) відповідність застосованих методів навчання фізичній готовності та стану здоров'я студентів;
- г) якість демонстрації вправ та супровідних пояснень;
- д) знання спеціальної термінології;
- е) використання допоміжних та підготовчих вправ, методика страхування, надання допомоги.

Аналіз вирішення оздоровчих завдань включає:

- а) відповідність дозування фізичного навантаження віковим та психологічним можливостям студентів;
- б) наявність диференційованого підходу в процесі заняття з фітнесу з урахуванням рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та стану здоров'я студентів;
- в) тривалість інтервалів відпочинку під час повторного виконання вправ та їх методична виправданість;
- г) відповідність інвентарю та обладнання, що використовується на тренуванні, віковим особливостям контингенту;
- д) надання індивідуальних рухових завдань студентам (спортсменам) для самостійної роботи.

Аналіз вирішення виховних завдань включає:

- а) оцінка діяльності практиканта стосовно виховання у студентів почуття колективізму, товариської допомоги, самостійності, критичного ставлення до своїх успіхів і невдач;
- б) дотримання вимог навчальної дисципліни;
- в) рівень вимогливості та об'єктивність ухвалення дисциплінарних рішень.

ЗВІТ

 прізвище, ім'я, по батькові

 про проходження тренерської практики за спеціальністю в період з _____
 по _____ 20 ____ р.

№ з/п	Зміст виконаних робіт	Результат
<i>I. Організаційна робота</i>		
1.	Участь в зборах, семінарських заняттях, конференціях (загальна кількість)	
2.	Знайомство з спортивною базою та працівниками кафедри, (список приміщень, інвентарю, обладнання, список працівників, контактні телефони)	
3.	Проведення бесіди з керівником бази практики, завідувачем кафедри, викладачем, (кількість бесід)	
4.	Вивчено нормативних документів та документів планування освітнього процесу (список вивчених документів)	
5.	Прийнято участь у підготовці документів планування освітнього процесу (список підготовлених документів)	
<i>II. Навчально-тренувальна робота</i>		
6.	Підготовлено поурочних робочих планів (кількість планів)	
7.	Складено планів-конспектів навчально-тренувальних занять (кількість планів-конспектів)	
8.	Проведено спостережень відкритих навчально-тренувальних занять (кількість занять)	
9.	Проведено педагогічний аналіз навчально-тренувального заняття (кількість занять)	
10.	Проведено освітніх занять в ролі помічника чи асистента (кількість занять)	
11.	Проведено навчально-тренувальних занять в ролі тренера чи викладача (кількість занять)	
12.	Проведено тестування фізичної підготовленості студентів (кількість осіб)	

III. Виховна робота	
Надано допомогу в проведенні фізкультурно-оздоровчих та рекреаційних заходів (кількість заходів)	
Проведено індивідуальних бесід з студентами (кількість бесід)	
IV. Профорієнтаційна робота	
Проведено опитування чи анкетування з виявлення інтересів до занять спортом в ЗОШ (кількість класів)	
Залучення нових учнів ЗОШ до занять з виду спорту (кількість учнів)	
Підготовлено та розповсюджено наочної інформації про факультет здоров'я та фізичного виховання (кількість опублікованих в ЗМІ повідомлень, інтерв'ю)	
Зустрічі з випускниками ЗОШ та проведені бесіди про ФЗФВ (кількість виступів перед випускниками ЗОШ)	
V. Адміністративно-господарська та фінансова діяльність	
Ознайомлено з порядком складання фінансових звітів про проведення спортивних заходів (+ або -)	
Ознайомлено з технологією придбання спортивної форми, інвентарю, обладнання, його списання (+ або -)	
Ознайомлено з методикою складання угоди на оренду спортивної бази (+ або -)	
Ознайомлено з порядком підготовки спортивних команд до відряджень (+ або -)	
VI. Методична та наукова робота	
Вивчено методичних документів з організації педагогічної чи тренерської роботи (назви документів)	
Вивчено методичних посібників з питань організації, проведення та управління навчально-тренувальним процесом і тренерською діяльністю (назви методичних посібників)	
Участь у роботі засідання кафедри, тренерської ради, федерації з виду спорту	
Узагальнення та аналіз даних тестування фізичної підготовленості, показників здоров'я, антропометрії (назви тестів, основні результати висновки)	

Студент-практикант _____ (_____)

ДОГОВІР №__
про проведення практики студентів
 факультету _____

« ____ » _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони, факультет

_____ Академія в особі декана факультету _____ що діє на підставі Положення про факультет фізичного виховання та мистецтв, і, з другої сторони (назва підприємства, організації, установи) (надалі - База практики) в особі

_____, діючого на підставі (посада, прізвище та ініціали) _____ (далі - сторони), уклали між собою договір: (статут підприємства, розпорядження, доручення)

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів (список додається у направленні) на проходження практики згідно з графіком навчального процесу:

№ з/п	Напрямок підготовки/ спеціальність	Курс	Вид практики	Кількість студентів	Термін практики (початок - кінець)

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання студентами програми практики, не допускати їх використання до виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити студентам умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: вступний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати студентам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти вищій навчальний заклад.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати студентам можливість збору усієї необхідної інформації для написання курсових та дипломних робіт (проектів) за результатами діяльності

підприємства, що відповідають програмі практики і не становлять комерційної таємниці.

ЗВО зобов'язується:

2.1. До початку практики надати Базі практики для погодження витяг з робочої програми практики, а не пізніше ніж за тиждень - список студентів, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити дотримання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією Базі практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі студентами під час проходження практики.

2.4. Не розголошувати використану студентами інформацію про діяльність Базі практики.

Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір складено у двох примірниках: один для Базі практики, один для Академії.

Юридичні адреси та підписи сторін

Література

Амосов М. М. Роздуми про здоров'я. – К.: Здоров'я, 1990. – 168 с.

Борисенко А. Ф., Цвек С. Ф. Руховий режим учнів початкових класів: Посібник для вчителя. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Радянська школа, 1989. – 192 с.

Вовк В. М. Шляхи вдосконалення фізичного виховання студентів. Монографія. – Луганськ: вид-во СУДУ, 2002. – 176 с.

Гасюк І. Л. Програмування оздоровчої спрямованості уроків фізичної культури для дівчат 11-14 років різних соматотипів: Автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту. – Львів, 2003. – 23 с.

Гаценко В.П. Тренерська практика в вищому навчальному закладі / Гаценко В. П., Слаутіна Н. В.; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Навч.-наук. ін-т фіз. культури, спорту і здоров'я, Каф. теорії і методики фіз. виховання. - Черкаси : [Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького], 2010. - 44 с.

Данилко М. Т. Формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури. – Луцьк: "Волинська обласна друкарня", 2003. – 234 с.

Добринський В. Г. Рейтингова оцінка фізичної підготовленості підлітків як засіб підвищення мотивації до систематичних занять фізичною культурою: Автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 / Волинський державний університет ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2000. – 22 с.

Кривошеєва Г. Культура здоров'я особистості як соціально-педагогічна проблема // Шлях освіти. - № 1. – 2001. – С. 35-37.

Лікувальна фізична культура: Підручник / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одеський державний медичний університет, 2005. – 234 с.

Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / За ред. В. В. Клапчука, Г. Р. Дзяка. – К.: Здоров'я, 1995. – 310 с.

Лиходед В. С., Клопов В. Р. и др. Физическое здоровье современных школьников // Педагогічні та психологічні аспекти фізичної культури і спорту // IX Міжнародний науковий конгрес "Олімпійський спорт і спорт для всіх". Тези доповідей. – К., 2005.– С. 158.

Лянной Ю., Кравченко А. Рухливі ігри як засіб фізичної реабілітації учнів в загальноосвітній школі // Фізичне виховання у школі. – 1999.- № 2 (74639) – С. 23-25.

Основи теорії фізичного виховання. Посібник для студентів фак.фіз. виховання пед ін-тів/За ред. М.Є.Догадіна. К.: «Рад. школа», 1967.-289 с.

Хоули Эдвард Т., Френкс Б. Дон (Howley Edward T., Franks B. Don).

Оздоровчий фітнес (Health Fitness. Instructor's Handbook). – К.:
Олімпійська література, 2000. – 368 с.

ПІСЛЯМОВА

В навчальному посібнику представлені зміст і послідовність навчальної та тренерської практик, передбачених освітньо-професійною програмою з підготовки магістрів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт. Загалом за період навчання передбачено проведення таких практик: навчальних практик та тренерської практики за спеціальністю. Завданнями практик є формування компетентностей, необхідних для виконання посадових обов'язків викладача ЗВО.

Наскрізна програма практик розробляється науково-педагогічними працівниками випускових кафедр і включає програми всіх етапів практичної підготовки студентів з вказаного освітнього ступеня вищої освіти відповідно до навчального плану та визначених інтегральних і професійних компетентностей.

На кожній ланці підготовки програми практик мають рекомендації щодо видів та форм перевірки рівня знань, умінь, навичок, яких студенти мають набути за період їх проходження. Ці вимоги об'єднуються в цій наскрізній програмі.

Силабуси практики затверджуються завідуючим кафедри та гарантом освітньої програми у встановленому порядку. Керівники тренерської практики академії можуть додатково розробляти інші методичні документи, що сприятимуть проведенню практик на належному рівні.

Відгук і оцінка роботи студента на практиці

_____

(назва підприємства, організації, установи)

Керівник практики від підприємства, організації, установи

_____

(підпис)

_____

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Печатка

« _____ » _____ року.

Додаток 3

Календарний графік проходження практики

№	Назва роботи	Тижні проходження практики								Відмітка про виконання
		1	2	3	4	5	6	7	8	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Керівники практики:

від ЗВО _____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

від підприємства, організації
установи _____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

*Додаток 4***Висновок керівника практики від ЗВО про проходження практики**

Дата складання « ____ » « _____ » 20__ року

Оцінка

за національною шкалою _____
(словами)

(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від закладу вищої освіти

_____
(підпис)

_____
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Навчально-методичне видання

ШКОЛА ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА
ФОМЕНКО ОЛЕНА ВАЛЕРІЇВНА
СИЧОВ ДМИТРО ВОЛОДИМИРОВИЧ

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИК СТУДЕНТІВ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ
ТРЕНЕРІВ З ФІТНЕСУ**

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК